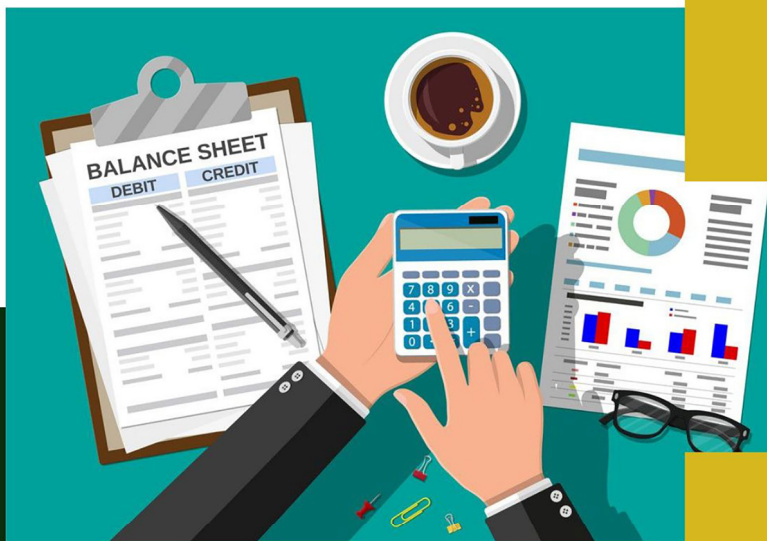

Методика ведення фінансового обліку на підприємствах

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

2023

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

Методика ведення фінансового обліку на підприємствах

Рекомендаційний покажчик літератури

Миколаїв
2023

УДК 657:336

М54

Укладач: А. А. Ястремська, зав. відділом бібліотеки

Редактор: О. О.Цокало, в.о. директора бібліотеки МНАУ

М54 Методика ведення фінансового обліку на
підприємствах : бібліографічний покажчик / уклад. А.
А. Ястремська ; за ред. О. О. Цокало. - Миколаїв :
МНАУ, 2023. - 92 с.

УДК 657:336.1

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2023

© Бібліотека Миколаївського НАУ,
2023

ПЕРЕДМОВА

В бібліографічному покажчику «Методика ведення фінансового обліку на підприємствах» розкрито сутність процесів побудови обліку, представлена законодавча, нормативна та правова база ведення фінансового обліку

До складу покажчика увійшли відомості про законодавчо-нормативну базу, навчальні посібники, монографії, статті з наукових періодичних видань, а також матеріали всесвітньої мережі Інтернет з питань обліку основних засобів та нематеріальних активів; обліку запасів; обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості; обліку витрат, доходів та фінансових результатів.

При підготовці видання були використані фонди, каталоги та картотеки бібліотеки, бази даних бібліотеки МНАУ та електронні версії повнотекстових документів, розміщених в Інтернет.

Матеріали у покажчику розміщено за алфавітом авторів та назв видань.

Опис документів наведено мовою оригіналу. Бібліографічний опис зроблено за стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Слова і словосполучення скорочуються відповідно діючим стандартам ДСТУ 35.82-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила».

Бібліографічний покажчик стане в нагоді для студентів та викладачів вищих навчальних закладів, спеціальності “Облік і аудит” усіх рівнів акредитації, а також може бути використаний слухачами інститутів післядипломної освіти, бухгалтерами, фінансистами, економістами, менеджерами, аудиторами та іншими фахівцями, які бажають мати ґрунтовні знання з бухгалтерського обліку.

ВСТУП

Ефективність управління економікою залежить передусім від якості одержаної інформації, цінність якої визначається придатністю комплексно характеризувати діяльність сучасних підприємств. У цьому зв'язку зростає роль бухгалтерського обліку та звітності всіх підприємств незалежно від форм власності і виду діяльності. Дані бухгалтерського обліку дозволяють дати таку комплексну оцінку діяльності підприємства і організації. Джерелом такої інформації є фінансова звітність. Саме фінансовий облік формує умови для ефективної діяльності виробництва. Без його організації продуктивність господарської діяльності виробництва є неможливою.

Фінансова звітність – звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Три основні звіти – це баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про рух грошових коштів.

Фінансова звітність має відповідати деяким вимогам, із точки зору гарантування управлінської діяльності: гарантувати оцінку ходу рентабельності установи; містити дані, що необхідні для забезпечення управлінських рішень в інвестиційній політиці; охоплювати дані для оцінки стану підприємства на ринку; оцінювати наявні ресурси підприємств, включаючи зміни, що відбуваються в них.

Суб'єктами організації бухгалтерського обліку є власник фірми або встановлений ним орган, який

управляє фірмою дотримуючись установчих та інших розпорядних документів. Бере участь у цьому також головний бухгалтер фірми. Бухгалтерська служба, головою якої є головний бухгалтер, є учасниками ведення обліку.

Облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. Облікова політика підприємства висвітлюється в Наказі про облікову політику, де фіксуються основні положення керівника підприємства.

Наказ про облікову політику – внутрішній нормативний документ з організації та порядку ведення обліку на підприємстві, який містить сукупність способів та процедур організації і ведення обліку, що використовуються з метою підготовки, складання та подання фінансової звітності. На відміну від форм організації бухгалтерського обліку, які можуть змінюватися на підприємстві щороку, облікова політика розробляється та затверджується на підприємстві на тривалу перспективу і змінюється тільки у випадках, установлених П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Роль цього документу є великою. Однак поширеною проблемою є те, що підприємства не надають належної уваги до формування наказу. На багатьох фірмах навіть не існує такого документу. Наслідком цього є негативний ефект на процес ведення обліку та діяльність фірми на ринку.

Отже, бухгалтерський облік має надзвичайно важливу роль у ефективному функціонуванні підприємства в умовах ринку. Головною метою власників підприємств, бухгалтерів є покращувати ефективність роботи фірми за допомогою знань у сфері бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та оцінки господарської діяльності.

Фінансовий облік є тим самим джерелом успіху діяльності організації. Саме завдяки дотриманню всіх принципів та вимог фінансової звітності, установа цією інформацією підвищуватиме продуктивність виробництва.

Ключовим моментом організації фінансового обліку є облікова політика, яка охоплює сукупність способів його ведення для складання фінансової звітності. Впровадження облікової політики та грамотність її підготовки дає можливість обрати ефективний шлях ведення обліку, знизити фінансові ризики та забезпечити в подальшому здобуття фінансових результатів.

Джерело

Джерело: Гнатюк Т. М., Шпільчак В. В. Організація фінансового обліку та облікова політика на підприємстві. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матеріал. IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Львів, 22-23 берез. 2022 р.). Ч. 1. Львів : ЛНУП, 2022. С. 276-278. URL: <http://surl.li/ihersc>.

Розділ 1

Законодавча, нормативна та правова база ведення фінансового обліку

1. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV ; станом на 03.09.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 ; станом на 29.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X ; станом на 20.08.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.

4. Методичні рекомендації з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахунків та незавершеного виробництва сільськогосподарських підприємств : додаток до листа Міністерства аграрної політики України від 04.12.2003 р. № 37-27-12/14023 ; станом на 01.01.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1402555-03#Text>. Митний кодекс України :

5. Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI ; станом на 17.09.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI ; станом на 03.09.2023 р. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

7. Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ : Наказ Міністерства фінансів України від 02.04.2014 р. № 372 ; станом на 01.01.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0426-14#Text>.

8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV 10.08.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

9. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV ; станом на 29.07.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>.

10. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI ; станом на 18.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>.

11. Про Закон України "Про лізинг" : Лист Вищого арбітражного суду України від 23.03.1998 р. № 01-8/104 ; станом на 02.10.2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_104800-98#Text.

12. Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 р. № 1219 ; станом на 12.05 2023 р. URL: <https://>

zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16#Text.

13. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з похідними фінансовими інструментами в банках України : Постанова Національного банку України від 26.12.2018 р. № 153 ; станом на 23.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-18#Text>.

14. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Лист Національного банку України від 31.03.2004 р. № 25-111/526-3144 ; станом на 08.04.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v3144500-04#Text>.

15. Про затвердження Методики оцінки майна : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р. № 1891 ; станом на 07.06.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1891-2003-п#Text>.

16. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 ; станом на 14.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>.

17. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів : Наказ Міністерства фінансів України від 16 листопада 2009 р. № 1327 ; станом на 14.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1327201-09#Text>.

18. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Мініс-

терства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561 ; станом на 18.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>.

19. Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств : Наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001р. № 132 ; станом на 31.10.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>.

20. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо використання спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів у сільськогосподарських підприємствах : Наказ Міністерства аграрної політики України від 21.12.2007 р. № 929. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0929555-07#Text>.

21. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 ; станом на 30.12.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.

22. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування регістрів журнальноордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств : Наказ Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 р. № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0390555-09#Text>.

23. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів у обліку довгострокових та поточних біоло-

гічних активів в сільськогосподарських підприємствах : Наказ Міністерства аграрної політики України від 21.02.2008 р. № 73 ; станом на 26.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0073555-08#Text>.

24. Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку : Постанова Національного банку України від 11.09.2017 р. № 89 ; станом на 02.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#Text>.

25. Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ : Наказ Державного казначейства України від 28.01.2002 р. № 12 ; станом на 02.02.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0140-02#Text>.

26. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148 ; станом на 08.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>.

27. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 ; станом на 09.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.

28. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 ; станом на 29.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.

29. Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій : Наказ Міністерства фінансів України від 14.06.2016 р. № 547 ; станом на 13.09.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16#Text>.

30. Про затвердження спеціалізованих форм первинних документів з обліку основних засобів і інших необоротних активів сільськогосподарських підприємств та Методичних рекомендацій щодо їх застосування : Наказ Міністерства аграрної політики України від 27.09 2007 р. № 701. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0701555-07#Text>.

31. Про затвердження Галузевих типових форм облікових документів, які використовуються під час зберігання і переробки зерна та продуктів його переробки : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 08.04.2021 р. № 728. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0748-21#Text>.

32. Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів : Наказ Міністерства фінансів України 22.11.2004 р. № 732. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04#Text>.

33. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 ; станом на 29.06.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>.

34. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII ; станом на 19.08.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>.

35. Про зміни до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті : Лист Національного банку України від 07.12.2007 р. № 25-211/2280-12702. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2280500-07#Text>.

36. Про фінансовий лізинг : Закон України від 04.02.2021 р. № 1201-IX ; станом на 11.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.

37. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV ; станом на 03.09.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

Розділ 2

Основи побудови фінансового обліку

38. Ганяйло О. М., Савченко Н. М., Савченко Р. О. Забезпечення та умовні зобов'язання в міжнародній і національній системах обліку. *Modern Economics*. 2022. № 36(2022). С. 32-37. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12743>.

Впроваджуючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку суб'єкти господарювання мають на меті підвищення прозорості та ефективності системи управління, можливість залучення інвестицій та вихід на міжнародні ринки. Завдяки застосуванню міжнародних стандартів формується вірогідна інформаційна база, що дозволяє оцінити реальний фінансовий стан, розкриває доходи, витрати, власний капітал, активи та зобов'язання. У статті досліджено економічну суть зобов'язань з юридичної та економічної

точки зору та особливості розкриття інформації про умовні зобов'язання та забезпечення. Обґрунтовано методичні положення процедури визначення критеріїв визнання зобов'язань, умовних зобов'язань та забезпечень, та їх відображення у фінансовій звітності. Розглядаються ключові питання гармонізації національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку й фінансової звітності щодо умовних зобов'язань та забезпечень.

39. Гнатюк Т. М., Шпільчак В. В. Організація фінансового обліку та облікова політика на підприємстві. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матер. IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Львів, 22-23 берез. 2022 р.). Ч. 1. Львів : ЛНУП, 2022. С. 276-278. URL: <http://surl.li/iherc>.

40. Гордієнко Н. І. Фінансовий облік : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 288 с.

41. Гринь В. П. Система фінансового обліку як засіб стратегічних облікових комунікацій: сучасний стан і перспективи розвитку. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 4. С. 55–61. URL: <http://pedagogy.visnyk.zu.edu.ua/index.php/2664-245X/article/view/221946>.

Обґрунтовано необхідність розвитку системи фінансового обліку як засобу внутрішніх та зовнішніх стратегічних облікових комунікацій підприємства. Проаналізовано значущість системи фінансового обліку як джерела інформації для управління підприємством. Визначено необхідність розвитку системи фінансового обліку відповідно до запитів суб'єктів стратегічного управління підприємств. Виокремлено види та напрями формування фінансової облікової інформації, необхідної стейкхолдерам для прийняття стратегічних рішень. Розроблено класифікацію інструментів

розвитку системи фінансового обліку як засобу стратегічних облікових комунікацій. Визначено та проаналізовано традиційні інструменти розвитку системи фінансового обліку. Обґрунтовано поняття стратегічно значущих об'єктів обліку. Обґрунтовано важливість розвитку облікової методології стратегічного спрямування (стратегічна облікова політика, стратегічна звітність) як засобу наближення системи фінансового обліку до вимог суб'єктів стратегічного управління. Виокремлено та проаналізовано інжинірингові інструменти розвитку системи фінансового обліку (інжинірингові проведення, інжинірингова стратегічна звітність).

42. Духновська Л. М. Організація фінансового обліку діяльності підприємств в умовах війни. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 5. С. 59-63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2022_5_10.

43. Іщенко Я. П., Подолянчук О. А., Коваль Н. І. Фінансовий облік - 1 : підруч. Вінниця : ВНАУ, 2020. 496 с.

44. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік : підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 478 с.

45. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 503 с.

46. Проблеми організації та ведення фінансового обліку в умовах імплементації новітніх методів та інструментів / Н. Хомяк та ін. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2022. Т. 6. № 47. С. 88-98. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3914/3706>.

Актуальність теми дослідження пов'язана з появою

ряду нових викликів для системи бухгалтерського фінансового обліку поряд із невирішеними проблемами, що існують уже тривалий час. Метою дослідження є вивчення існуючих проблем бухгалтерського фінансового обліку, а також окреслення нових викликів сучасності, що несуть і загрози, і можливості. У дослідженні використано такі наукові методи: аналіз і синтез, узагальнення, метод установлення причинно-наслідкових зав'язків, метод економіко-статистичного аналізу, графічні методи. У результаті проведеного дослідження визначено ряд проблем, які було визначено як «традиційні», тобто такі, що існують тривалий час, а також групу проблем, які охарактеризовані як «нові виклики», що пов'язані здебільшого з появою інноваційних інструментів обліку. «Традиційні» проблеми розглянуто загалом та в розрізі окремих напрямів. Характеристика нових викликів полягає в розкритті найбільш популярних на сьогодні новітніх інструментів обліку, а також у характеристиці ризиків, пов'язаних із їх застосуванням.

47. Промська В. М. Фінансовий облік в умовах цифровізації економіки. *Актуальні питання науки, освіти та технологій в сучасних умовах* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 квіт. 2022 р.). Полтава : ЦФЕНД, 2022. С. 23-25. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/28078/1/Barna_I.pdf.

48. Скирпан О. П., Палюх М. С. Фінансовий облік : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2008. 407 с.

49. Спільник І. В., Палюх М. С. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Вип. 1-2. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/405>.

За результатами дослідження авторами сформульова-

но висновок про те, що значні технологічні та інформатизаційні зрушення, а також зростання інформаційного потенціалу цифрового економічного простору стимулюють модернізацію бухгалтерської науки, сприяють розвитку методології та організації облікового процесу, актуалізують проблему позиціонування облікової системи та підняття престижу професії бухгалтера. В умовах розвитку інформаційного суспільства та цифрової економіки виникає ряд передумов для формування нової парадигми бухгалтерського обліку, обриси якої лише вимальовуються, тому вкрай важливими є подальші наукові здобутки у цій царині – нові концепції, дослідницькі підходи, розробки певних видів обліку тощо.

50. Фінансовий облік - що це таке, визначення та поняття - 2021 - Economy-Wiki.com. *Economy-Pedia.com*. URL: <https://uk.economy-pedia.com/11038304-financial-accounting>.

51. Фінансовий облік : навч. посіб. / В. М. Краєвський та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с. URL: <https://dpu.edu.ua/uk/opusy-osvitnikh-program?view=article&id=1789:finansovyi-oblik-navchalnyi-posibnyk&catid=2>.

52. Фінансовий облік : конспект лекцій / уклад.: М. Ю. Абрамчук, Ю. Г. Гуменна, І. В. Тютюнник, П. М. Рубанов. Суми : Сумський державний університет, 2018. 395 с.

53. Фінансовий облік : навч. посіб. / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.

54. Фінансовий облік : підруч. / Я. Д. Крупка та ін. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 482 с.

55. Фінансовий облік компанії: поняття, функції, джерела інформації. *Ukrainian Intelligent Technology*. URL: <https://uit.kiev.ua/finansovij-oblik-kompanii-ponjattja-funkcii-dzherela-informacii/>.

56. Фінансовий облік. *НАБУ*. URL: <https://nabu.ua/ru/finansoviy-oblik.html>.

57. Хомазюк А. Я., Бунда О. М. Особливості застосування міжнародних стандартів обліку в Україні. *Домінанти соціально-економічного розвитку України в умовах інноваційного типу прогресу* : зб. тез доп. всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених, присвяченої 90-річчю Київського національного університету технологій та дизайну (м. Київ, 26 берез. 2020 р.). Київ : КНУТД, 2020. С. 388-390. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/15914>.

58. Чудовець В. В., Жураковська І. В. Фінансовий облік і звітність : навч. посіб. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 330 с.

59. Шевченко Л. Я., Шендригоренко М. Т., Янковський В. А. Фінансовий облік : навч. посіб. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 211 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2270/1/2020_NP_%20Shevchenko%20%20.pdf.

60. Gevchuk A. Payments as integrated accounting item and their classification = Розрахунки як інтегрований об'єкт обліку та їх класифікація. *Modern Econom-*

ics. 2018. № 8. С. 45-54. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3970>.

В статті розглянуто проблему розрахункових відносин між контрагентами, своєчасного проведення розрахункових операцій та удосконалення аналізу розрахунків в системі інтегрованого обліку. В статті автор здійснює подальші кроки до розкриття сутності поняття, якісних характеристик розрахунків, розкриває підстави виникнення розрахункових відносин і виокремлює економічну сутність цієї категорії з юридичної точки зору. Такий підхід розуміння дав можливість виявити неоднозначність застосування терміну «розрахунки» в законодавстві України, де визначення розрахунків досить часто обмежуються виключно грошовою формою. Виходячи з цих положень, автор вважає розрахунки обліковою категорією, які виступають об'єктом інтегрованого бухгалтерського обліку. В статті розкриваються класифікаційні ознаки та види розрахунків, приводиться класифікація розрахунків для цілей бухгалтерського обліку, зокрема подана класифікація дебіторської та кредиторської заборгованості для потреб обліку, складання звітності, а також для потреб управління. Автор робить висновки, що розрахунки – це завершальна стадія втілення в продукцію вартості активів підприємства, що беруть участь у її створенні, які забезпечують надходження грошових коштів від реалізації в процесі розрахунків між контрагентами. Результати даного дослідження щодо оцінки категорії розрахунків, як об'єкта бухгалтерського обліку, є основою для практичного використання по удосконаленню обліку розрахункових операцій, а також для подальших досліджень формування та пошуку ознак, які б дозволили проводити більш чітку класифікацію розрахунків для цілей обліку.

Розділ 3

Облік основних засобів та нематеріальних активів

Розділ 3.1. Облік основних засобів

61. Аніщенко Г. Ю., Кучеренко Т. Є., Мельник Л. Ю. Бухгалтерський облік операцій з безоплатного одержання основних засобів: удосконалення методології та практики. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки.* 2021. № 1. С. 3-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2021_1_3.

62. Боденчук Л. Б., Плачкова О. Х. Проблемні питання обліку основних засобів. *Вісник Запорізького національного університету. Сер. : Економічні науки.* 2018. № 3. С. 58-62. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2018_3_11.

У статті розглянуто порядок відображення в обліку результатів переоцінки основних засобів, та зазначається, що найголовнішим у цій операції є визначення реальної вартості об'єкта. У статті також визначено необхідність оцінки об'єктів основних засобів за справедливою вартістю при операціях обміну, а не орієнтації на поділ об'єктів на подібні та неподібні. Отже, у статті виявлено найголовніші проблеми обліку основних засобів та запропоновано шляхи їх вирішення

63. Волосовська О. А. Облікова політика щодо основних засобів. *Вісник університету "Україна". Сер. : Економіка, менеджмент, маркетинг.* 2019. № 3. С. 85-93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Visunukr_emm_2019_3_10.

64. Вороная Н., Нестеренко М. Визначення та класифікація основних засобів. *iFactor*. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/october/issue-85/article-111469.html>.

65. Гільорме Т. В. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень щодо ефективності використання основних засобів. *Облік, аудит, аналіз: сучасні проблеми теорії та практики* : матер. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 16 трав. 2019 р.). Миколаїв : МНАУ, 2019. С. 8-11. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8617>.

66. Дабіжа К. О. Облік основних засобів: переосмислення принципів та завдань. *Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: освітньо-наукові та виробничі засади* : матер. II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 22-24 листоп. 2017 р.). Миколаїв : МНАУ, 2017. С. 135-137. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4512>.

67. Долішня Т. І., Медвідь І. Б. Міжнародний досвід обліку основних засобів: порівняльний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28(2). С. 126-129. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/28_2_2018/28.pdf.

68. Задніпровський О. Г., Мартинів І. К. Оцінка основних засобів в бухгалтерському обліку: засади поліваріантності. *Інтелект XXI*. 2019. № 3. С. 56-60. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2019/2019_3/9.pdf.

69. Карпенко В., Вінниченко О., Петрикiва О. Удосконалення бухгалтерського облiку основних засобiв пiдприємств. *Фiнансово-кредитна дiяльнiсть: проблеми теорiї та практики*. 2021. № 1. С. 108-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2021_1_14.

70. Коритний В. О. Шляхи вдосконалення документального забезпечення облiку основних засобiв в сiльськогосподарських пiдприємствах. *Облiк i фiнанси*. 2018. № 1. С. 53-58. URL: <https://afj.org.ua/ua/article/545/>.

Метою статтi є вивчення стану та надання пропозицiї щодо вдосконалення документального забезпечення облiку основних засобiв аграрних формувань. Розкрито проблемнi аспекти документального забезпечення облiку основних засобiв та обґрунтовано необхіднiсть його удосконалення в сiльськогосподарських пiдприємствах. Зокрема виявлено, що незважаючи на iснування затверджених форм документального забезпечення облiку основних засобiв та методичних рекомендацiй по їх складанню, на практицi i досi залишаються невирiшеними низка питань щодо органiзацiї та методики вiдображення основних засобiв в бухгалтерських документах. На законодавчому рiвнi не затверджено спецiалiзованих форм облiку земельних дiлянок, що робить проблемним вiдображення таких об'єктiв в бухгалтерському облiку. Обґрунтовано шляхи вдосконалення документального забезпечення облiку основних засобiв в сiльськогосподарських пiдприємствах, якi передбачають: 1) включення додаткових реквiзитiв та вилучення зайвих в дiючих документальних формах; 2) уточнення найменування окремих форм; 3) розробка та/або впровадження форм для облiку основних засобiв, в тому числi для земельних дiлянок, окремих операцiй з об'єктами, для малих та мiкропiдприємств; 4) поєднання пов'язаних форм в однiй формi; 5) кодування iнформацiї про об'єкти в документальних формах первинного облi-

ку. *Запропоновано удосконалений варіант форми Акта приймання-передачі основних засобів та Картки обліку основних засобів (мікропідприємства).*

71. Косяк А. П. Основні засоби: поняття, класифікація, вартість, первинний облік і документальне оформлення комунальними підприємствами. *Комунальне господарство міст. Сер. : Економічні науки.* 2019. Вип. 2. С. 104-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kgm_econ_2019_2_21.

72. Кравченко О. В., Селезньова О. В. Стан розвитку обліку та контролю основних засобів на вітчизняних підприємствах та напрями їх удосконалення. *Вісник Сумського державного університету. Сер. : Економіка.* 2022. № 2. С. 9-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSU_ekon_2022_2_3.

73. Кухта К. О., Орошан Т. А. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Інвестиції: практика та досвід.* 2020. № 21-22. С. 106-111. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7216&i=17>.

74. Лаврова-Манзенко О. О., Литвиненко А. С. Проблематика обліку основних засобів в сучасних умовах. *Економіка і управління.* 2020. № 4. С. 122-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econupr_2020_4_18.

75. Лугова О. І., Галкін В. В., Горбач С. О. Облік амортизованих об'єктів основних засобів відповідно до міжнародних стандартів. *Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація* : тези доп. учасників XVII всеукр. наук. конф.

(м. Київ, 14-15 берез. 2019 р.) Київ, 2019. С. 46-49 URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13663>.

76. Любар О. О. Особливості формування джерел оновлення основних засобів підприємства та їх облікове забезпечення. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7506>.

77. Майстер Л. А. Альтернативні підходи щодо компонентного обліку основних засобів в умовах провадження змін. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 427-433. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_43_78.

У статті здійснено критичну оцінку змін у законодавстві щодо визнання активів основними засобами за критерієм їхньої вартості понад 20000 грн., що надало можливість оцінити переваги й недоліки методів нарахування амортизації, необхідності переведення основних засобів до складу інших необоротних матеріальних активів підприємства. Досліджено проблематику щодо ведення обліку об'єктів основних засобів за МСБО в аспекті застосування «компонентного» підходу. Визначено завдання компонентного обліку структурних складників об'єктів основного засобу, що забезпечить врахування різних строків корисного використання (експлуатації), вибір доцільних методів нарахування амортизаційних відрахувань кожної окремої частини об'єкта основного засобу. Обґрунтовано необхідність та зручність застосування компонентного обліку у процесі здійснення капітальних та поточних ремонтів у розрізі складових частин об'єкта основного засобу у загальному складі.

78. Макаренко А. П., Артемчук Є. В. Удосконалення обліку, оподаткування та аналізу основних засобів. *Агросвіт*. 2022. № 24. С. 21-28.

79. Максименко І. Я., Тронькіна А. А. Особливості визнання в бухгалтерському та податковому обліку об'єктів основних засобів в управлінні діяльністю підприємства. *Агросвіт*. 2019. № 19. С. 47-51.

80. Меліхова Т. О. Іванина А. І. Удосконалення документування обліку та аудиту стану та руху основних засобів для підвищення ефективності системи управління. *Агросвіт*. 2022. № 22. С. 46-54.

81. Меліхова Т. О., Климова О. В. Удосконалення обліку та внутрішнього контролю списання основних засобів бюджетних установ для підвищення якості контролю та ефективності проведення ревізії. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 20. С. 30-36. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7647&i=4>.

Удосконалення методичних підходів до внутрішнього контролю списання основних засобів включає розроблення таких документів: анкети внутрішнього контролю, загального плану внутрішнього контролю, програми внутрішнього контролю, робочих документів внутрішнього контролю, а саме: дослідження реального стану основних засобів; перевірка наявності первинних документів та правильності списання основних засобів, які містять дорогоцінні метали, а також відображення їх в обліку. Це допоможе вчасно виявити порушення, підвищити якість внутрішнього контролю бюджетної установи та проведення ревізії державною аудиторською службою.

82. Облік основних засобів на підприємстві. URL: <https://spar.ua/blogs/oblik-osnovnikh-zasobiv-na-pidpriemstvi>.

83. Оляднічук Н. В., Кучеренко Т. Є., Іванова Н. А.,

Підлубна О. Д. Удосконалення документального забезпечення обліку основних засобів. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Сер. : Економічні науки. 2019. № 5. С. 65-75. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/economic2019/5/4969>.

84. Павелко О. В., Романець О. В., Чабар Ю. О. Організація бухгалтерського обліку основних засобів підприємств та суб'єктів державного сектору: напрями удосконалення. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Сер. : Економічні науки. 2021. Вип. 4. С. 245-267. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvgr_ekon_2021_4_22.

85. Петренко А. Я., Попова В. Д. Організація обліку основних засобів та шляхи її вдосконалення. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 994-1001. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/138.pdf.

86. Рагуліна Ю. С., Щолокова В. С., Польова Т. В. Окремі аспекти методики обліку основних засобів підприємства. *Агросвіт*. 2019. № 22. С. 98-103.

У статті досліджено методичні засади формування обліково-аналітичного забезпечення оцінки обліку основних засобів підприємства для прийняття стратегічних управлінських рішень та розкрито основні аспекти цього процесу. Розглянуто значення та сутність методики обліку основних засобів, формування та обґрунтування інформаційно-комунікаційних зв'язків між системами бухгалтерського обліку. Проаналізовано методи оцінки основних засобів підприємства для різноманітних потреб користувачів у системі управління. Досліджено порядок оцінки основних засобів за первинною та справедливою вартостями. Визначено особливості обліку використання довгострокових активів, які

утримуються з метою продажу.

87. Семенець А. О., Саєнко Н. М. Деякі особливості обліку основних засобів на підприємстві. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 8. С. 10-12.

88. Скрипник С. В., Шепель І. В., Кононова О. Є. Бухгалтерський облік амортизації основних засобів як фактор забезпечення безперервності виробничої діяльності підприємства. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Сер. : Економічні науки*. 2021. № 7(2). С. 30-37. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/economic2021/7/7409>.

89. Сокольська Р. Б., Зелікман В. Д., Шерстньова О. Оцінка ліквідаційної вартості основних засобів у фінансовому обліку підприємств України в сучасних умовах. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 3. С. 286-292. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2019_3_37.

90. Феофанова І. В., Антонова О. Д. Проблеми обліку основних засобів на підприємстві. *Молодий вчений*. 2020. № 11(2). С. 205-208. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/129>.

91. Цебеня Р. Л. Аспекти обліку основних засобів за міжнародними стандартами фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. № 4. С. 125-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2018_4_23.

В статті висвітлюються аспекти обліку основних засобів за міжнародними стандартами фінансової звітності. Розглянуто підходи до визнання основних засобів за МСБО. Проаналізовано принципи формування первісної вартості за

МСБО, виокремлено додаткові витрати, що її збільшують. Запропоновано рекомендації щодо представлення інформації про основні засоби в примітках до фінансової звітності.

92. Шарманська В. М., Ломачинський Д. О. Шляхи вдосконалення обліку основних засобів на підприємстві: міжнародний досвід та вітчизняна практика. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2019. № 18. С. 25-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2019_18_6.

93. Шум М. А., Чуприна Л. В., Хільська А. О. Проблеми обліку та аналізу використання основних засобів підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 6. С. 20-22.

Розділ 3.2. Облік нематеріальних активів

94. Вакульчик О. М., Фесенко В. В., Калугіна А. В. Визнання нематеріальних активів підприємства відповідно до міжнародних та національних стандартів обліку. *Облік і фінанси*. 2019. № 3. С. 5-11. URL: <https://afj.org.ua/pdf/673-viznannya-nematerialnih-aktiviv-pidприємства-vidповidno-do-mizhнародnih-ta-nacionalnih-standartiv-obliku.pdf>.

Метою статті є аналіз підходів до визнання, класифікації та бухгалтерського обліку нематеріальних активів в Україні та світі, а також обґрунтування пріоритетних напрямів розвитку методів оцінки і відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності. Розкрито нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку нематеріальних активів в Україні та світі: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи», американський стандарт бухгал-

терського обліку FAS 142 «Гудвіл та інші нематеріальні активи». Здійснено критичне порівняння підходів до класифікації та критеріїв визнання нематеріальних активів як об'єктів обліку. Виявлено, що сьогодні існує проблема некоректного відображення нематеріальних активів у фінансовій звітності. Виник так званий феномен «прихованих» нематеріальних активів, тобто не зважаючи на те, що нематеріальні активи є у складі підприємства, стандарти звітності не дають можливості їх відобразити у звітних формах – у балансі їх вартість зазначається лише якщо компанію мають намір продавати або має відбуватись злиття компанії. Пропонується внести наступні зміни в українське законодавство – П(С)БО 8 «Нематеріальні активи»: визнавати нематеріальними активами активи, строк корисного використання яких менше одного року, забезпечити можливість визнання активу нематеріальним без наявності охоронних документів на нього, а також ввести елемент нематеріальні активи до складу оборотних активів; доповнити класифікацію нематеріальних активів статтею нематеріальні активи на етапі розробки та дозволити підприємствам самостійно класифікувати дані активи на відповідні групи.

95. Гавриловський О. С., Сташенко Ю. В. Нематеріальні активи, особливості їх обліку та аудиту. *Молодий вчений*. 2019. № 7(2). С. 324-328. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3250>.

96. Гамова О. В., Козачок І. А., Данько Е. С. Шляхи вдосконалення обліку та аудиту нематеріальних активів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6833>.

97. Дмитренко І. М., Костирко Р. О., Бондар В. П. Методологічні засади обліку нематеріальних активів з погляду національних та міжнародних стандартів. *Статистика України*. 2018. № 4. С. 111-120.

98. Дробязко С. І. Організація обліку нематеріальних активів в умовах законодавчих змін. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7565>.

99. Дядюн О. О. Облікова політика підприємств щодо нематеріальних активів: засадничі принципи та особливості формування. *Бізнес Інформ*. 2020. № 12. С. 302-309. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_12_43.

100. Дядюн О. О. Програмне забезпечення як нематеріальний актив підприємства: обліковий аспект. *Облік і фінанси*. 2018. № 3. С. 29-35. URL: <https://afj.org.ua/ua/article/588/>.

101. Єремян О. М. Критична оцінка сучасного стану обліку і аудиту нематеріальних активів на підприємствах. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки*. 2022. № 1. С. 201-208. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2022_1_36.

102. Жураковська І. В. Облік права користування земельними ділянками у складі нематеріальних активів. *Економічний форум*. 2019. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2019_1_28.

Бухгалтерський облік земельних ділянок характеризується наявністю різноманітних варіантів її відображення в залежності від призначення. В Україні в умовах мораторію на продаж сільськогосподарських земель актуальним є впровадження вимог МСФЗ 16 «Оренда», яке передбачає відображення на балансі орендованих земельних ділянок. Їх балансовий облік забезпечить розкриття реальної вартості активів сільськогосподарських підприємств і стане першим

кроком на шляху до формування ринку землі. Запропоновано відокремлене відображення нематеріальних активів, які представляють права користування, та інтелектуальну власність, розроблено пропозиції з таксономії показників прав користування земельними ділянками. Обґрунтовано недоцільність повного копіювання таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності. Рекомендовано доповнити її кодуванням для відповідності плану рахунків і більш деталізувати базові активи, які мають стратегічне значення в економіці України.

103. Ілюхіна Н., Аскерова І. Адаптація міжнародних практик оподаткування та обліку нематеріальних активів до вітчизняних стандартів. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2019. № 4. С. 59-73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2019_4_6.

104. Конєва А. В., Урусова З. П. Сучасні проблеми обліку і аудиту нематеріальних активів на підприємствах. *Молодий вчений*. 2020. № 6(2). С. 203-206. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/940>.

105. Котенко О. Ю. Класифікація нематеріальних активів як об'єктів бухгалтерського обліку. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 3(2). С. 70-75. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2018/3/3468>.

106. Лабунська С. В., Серікова Т. М., Собакар М. В. Підходи та методична основа обліку нематеріальних активів, згенерованих у крипто валюті. *Проблеми економіки*. 2021. № 2. С. 225-235. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2021_2_27.

107. Легенчук С. Ф., Очередыко В. Р. Внутрішньо створені нематеріальні активи: особливості визнання та напрями удосконалення бухгалтерського обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2020. Вип. 2. С. 24-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2020_2_6.

108. Лепетан І. М., Лаврова М. Р. Визнання нематеріальних активів у обліковій політиці підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7488>.

109. Максименко І. Я., Зоря О. П., Кривошеєва А. С. Особливості обліку нематеріальних активів в управлінні підприємством. *Агросвіт*. 2017. № 9. С. 53-56.

110. Мальярчина В. Д., Прокопович Л. Б. Проблеми обліку нематеріальних активів в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 1(2). С. 921-925. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5482>.

111. Маркус О. Облікова ідентифікація нематеріальних активів у формуванні економічної безпеки підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2019. № 2. С. 121-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2019_2_19.

У статті проведено теоретичне узагальнення впливу нематеріальних активів на економічну безпеку підприємства. Розглянуто такі економічні поняття як «нематеріальні активи» та «економічна безпека підприємства». Досліджено переваги і недоліки основних підходів до ідентифікації та класифікації нематеріальних активів підприємства. Визначено основи облікової ідентифікації нематеріальних акти-

вів, як частини інтелектуального капіталу підприємства. Удосконалено обліково-інформаційне забезпечення окремих структурних елементів інтелектуального капіталу, що може бути використане для розвитку людських та структурних ресурсів підприємства в довгостроковій перспективі та для надання повної інформації про витрати на розвиток людського капіталу, що є особливо важливим для тих підприємств, в діяльності яких знання та компетенція персоналу відіграють вирішальне значення та визначають успішність їх діяльності.

112. Мельничук М. О., Криштопець Ю. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління нематеріальними активами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. № 10. С. 286-293. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_10_37.

113. Пиріжок С. Є., Мельник Е. Г. Удосконалення класифікації нематеріальних активів для цілей бухгалтерського обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. Вип. 1. С. 72-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2019_1_12.

114. Подмешальська Ю. В., Бакута К. С. Облік нематеріальних активів. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6213>.

115. Приходько М., Белозерцев В. С., Харакоз Л. В. Документування обліку витрат виробництва готової продукції на промисловому підприємстві. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки*. 2021. № 2. С. 166-169. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_2_29.

Ведення бухгалтерського обліку готової продукції здійснюється на підставі правильної обробки та оформлення відповідних первинних документів. Технологічно бухгалтерський облік як процес розпочинається з виявлення, вимірювання і реєстрації фактів, дій і подій з метою отримання інформації про господарські операції. Таким чином, суцільне і безперервне спостереження за всіма господарськими операціями на підприємстві здійснюється за допомогою документування. В статті розкривається сутність та значення бухгалтерської документації з обліку виробництва готової продукції, а також синтетичний та аналітичний облік витрат. Практична цінність одержаних результатів дослідження полягає у можливості впровадження рекомендацій у діяльності промислових підприємств, що сприятиме підвищенню якості, оперативності обробки облікової інформації та прибутковості підприємства.

116. Рубанов Д. П. Удосконалення законодавчо-нормативного забезпечення обліку нематеріальних активів. *Молодий вчений*. 2021. № 2(2). С. 272-276. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_2\(2\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_2(2)_36).

117. Соловей Н. В., Деркач О. С., Тігаренко А. Д. Проблеми та шляхи покращення обліку нематеріальних активів. *Економіка та держава*. 2019. № 3. С. 114–117. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4288&i=19>.

118. Ужва А. Парадигма обліку нематеріальних активів у контексті формування конкурентних переваг підприємства. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Сер. : Економічні науки*. 2018. № 2. С. 162-165. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmduce_2018_2_29.

119. Федорова І. В. Сучасний стан та тенденції роз-

витку організаційно-методичного забезпечення бухгалтерського обліку нематеріальних активів. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2020. Вип. 1. С. 96-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2020_1_16.

120. Яременко Л. М., Пономаренко Я. А. Організація і методологія бухгалтерського обліку та аудиту нематеріальних активів. *Агросвіт*. 2019. № 20. С. 76-81.

У статті проаналізовано основні проблеми організації та методології бухгалтерського обліку та аудиту нематеріальних активів, з метою визначення актуальних та проблемних питань. На основі різних підходів щодо визначення поняття нематеріальних активів нами запропоновано власне визначення терміну "нематеріальні активи". Окреслено основні проблеми, що стосуються організації бухгалтерського обліку нематеріальних активів та запропоновано шляхи їх вирішення. Розглянуто особливості організації і методики проведення аудиту нематеріальних активів у працях науковців з метою визначення проблемних питань. З урахуванням сучасних тенденцій та змін у господарській діяльності, врахувавши результати проведеного дослідження вітчизняного досвіду щодо проведення аудиту нематеріальних активів нами запропоновано спосіб організації аудиторської перевірки нематеріальних активів, що дало змогу запропонувати удосконалені етапи аудиту нематеріальних активів та визначити їх послідовність.

121. Ясишена В. В. Основні аспекти формування облікової політики нематеріальних активів підприємств. *Інноваційна економіка*. 2019. № 5-6. С. 149-157. URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/82>.

122. Ясишена В. В. Принципи облікової політики нематеріальних активів. *Інноваційна економіка*. 2019.

№ 3-4. С. 156-162. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/57>.

Встановлено, що облікова політика підприємства повинна охоплювати альтернативні аспекти бухгалтерського (фінансового) обліку, ключові аспекти і варіанти управлінського обліку і порядок ведення податкових розрахунків. Виокремлено принципи бухгалтерського обліку, що найчастіше згадуються науковцями і зазначені в Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Обґрунтовано і запропоновано повторно включити до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» принцип обачності.

123. Ясишена В. В. Проблеми документування обліку нематеріальних активів. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 20-21. Вип. 1. С. 58-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2021_1_11.

124. Ясишена В. Окремі аспекти методології обліку нематеріальних активів. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2020. Вип. 2. С. 219-233. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2020_2_19.

125. Ясишена В. Проблеми обліку і звітності нематеріальних активів через призму методів бухгалтерського обліку. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2020. Вип. 1. С. 171-186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2020_1_16.

Розділ 4. Облік запасів

126. Бондаренко О. М., Гайдук О. Є. Регулювання обліку і аудиту запасів на підприємстві. *Міжнародний*

науковий журнал "Інтернаука". 2020. № 5(2). С. 9-11.
URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/5/5827>.

127. Бондаренко О. М., Тітаренко А. Д. Економічна сутність та класифікація запасів: обліковий та управлінський. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2. С. 63-67. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7000&i=9>.

У статті проведено загальний аналіз економічної сутності запасів як з боку нормативно-законодавчої бази, так і з огляду сучасних науковців. На основі опрацьованих джерел висунуто власне найбільш влучне визначення економічної категорії "запаси". Здійснено порівняльну характеристику положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що визначають законодавче регулювання запасів на державному та міжнародному рівні. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" наводять ширше трактування та кількість складових, які містить у собі сукупна категорія "запаси", ніж Міжнародні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 2 "Запаси". Така ситуація пояснюється тим, що на міжнародному рівні не враховують специфіку обліку окремих країн. Опрацьовано праці сучасних науковців, які займалися дослідженням класифікації запасів у бухгалтерському обліку, проаналізовано нормативні документи. Як висновок — узагальнено досліджений матеріал з класифікації запасів на групи за всіма можливими ознаками та запропоновано власну авторську класифікацію цієї групи активів. Результати дослідження згруповано й подано в таблицях. Сформовано відповідні висновки.

128. Бунда О. М., Войналович Н. М. Особливості застосування методів обліку виробничих запасів. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Сер. : Економіка та менеджмент*. 2017. № 12. С. 103-112.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Piir_2017_12_14.

129. Бурлан С. А., Панченко. М. Облікове забезпечення управління товарними запасами на підприємствах оптової торгівлі. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7422>.

130. Войцехова К. К. Облік запасів підприємства у системі єдиного віртуального складу. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 6. С. 264-267. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2018_6_52.

Сучасні науковці виділяють низку проблем у частині обліку виробничих запасів, які призводять до низького рівня оперативності забезпечення системи управління запасами обліково-аналітичною інформацією. Для вдосконалення методичного підходу до обліку запасів на промислових підприємствах у статті розроблено та описано низку пропозицій, поєднаних в єдину автоматизовану систему та спрямованих на консолідацію локального складського обліку запасів підприємства в єдиному інформаційному просторі та передачу інформації щодо проведених операцій до автоматизованої системи бухгалтерського обліку підприємства. Впровадження результатів роботи дасть змогу поліпшити інформаційне забезпечення процесу управління виробничими запасами на промислових підприємствах.

131. Гайдаржийська О. М., Попович О. В., Юрківська З. Л. Недоліки організації обліку виробничих запасів та напрями їх вдосконалення. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 10. С. 113-120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2018_10_19.

132. Гільорме Т. В., Остроумова А. Д. Методичні

аспекти удосконалення організації обліку запасів на торговельному підприємстві. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 9. С. 7-11.

133. Гнатюк О. М., Бала О. І. Вітчизняний і зарубіжний досвід управління запасами підприємств: обліковий аспект. *Бізнес Інформ*. 2021. № 2. С. 244-249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_2_34.

У статті досліджено та проаналізовано особливості закордонної практики облікового управління запасами. Здійснено огляд управління запасами в економічно розвинених країнах і проведено порівняння із вітчизняною практикою. Визначено особливості віднесення тих чи інших видів активів до запасів, як в Україні, так і за кордоном. Визначено спільні та відмінні ознаки управління запасами вітчизняного та зарубіжного обліку. Проведено дослідження основних положень вітчизняного (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" та міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 2 "Запаси". Визначено економічний зміст категорії "запаси" згідно з обома стандартами. Проведено порівняльний аналіз методів обліку запасів за МСБО та ПСБО. Визначено переваги та недоліки кожного із них. Встановлено можливості та бухгалтерського обліку з міжнародним. Сформовано пропозиції щодо вдосконалення процесу обліку запасів на засадах положень (стандарту) вітчизняного бухгалтерського обліку та відповідно до норм міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 2 "Запаси". Доведено, що гармонізація типових положень ПСБО та МСБО, особливо для суб'єктів, що здійснюють міжнародну економічну діяльність, дозволить легко керувати станом та якістю запасів, що є запорукою доцільності консолідації положень вітчизняного положення (стандарту) ефективної виробничо-господарської співпраці. При цьому рекомендовано: вдосконалювати облік запасів щодо їх змістового наповнення та класифікації; покращити фінансове, облікове та управ-

лінське відображення запасів; поліпшити економічне аналізування, контроль та аудит щодо ефективності застосування; впроваджувати автоматизацію процесів обліку.

134. Гужавіна І. В. Особливості обліку запасів на торговельних підприємствах Ефективна економіка. 20-20. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8420>.

135. Демченко Т. А., Чвортко Л. А. Проблеми обліку виробничих запасів та напрями його удосконалення на підприємстві. *Економічні горизонти*. 2017. № 1. С. 48-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fineconsm_2017_1_10.

136. Дробязко С. І. Методичні аспекти фінансового обліку товарних запасів підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 5-10. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6965&i=0/>.

137. Єремян О. М. Облікове забезпечення управління товарними запасами торговельних підприємств. *Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво*. 2018. № 3. С. 191-198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2018_3_30.

138. Коваль Л. В. Облікова політика щодо запасів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 1. С. 101-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_1_10.

139. Ізмайлов Я. О., Свірко С. В. Удосконалення методичних аспектів обліку, аналізу та контролю запасів підприємств. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 1. С. 39-44. URL: <http://nbuv.gov.ua/>

UJRN/Vzhdtu_econ_2021_1_8.

140. Коблянська О. І., Бандуровська А. В. Особливості обліку запасів на підприємствах малого бізнесу. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. № 3(2). С. 25-30. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/3/5647>.

141. Колісник М. З. Облік виробничих запасів. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2019. Вип. 28. С. 99-100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sochumj_2019_28_50.

142. Коцкулич Т. Я. Товарні запаси, їх сутність як об'єкта обліку та аналізу. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2019. Вип. 28. С. 98-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sochumj_2019_28_49.

143. Круковська О. В. Удосконалення обліку, інвентаризації та контролю наявності та руху виробничих запасів на підприємствах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 7. С. 58-61. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6018&i=10>.

144. Кудлаєва Н. В., Андрицька В. І. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління запасами. *Молодий вчений*. 2020. № 12(2). С. 142-145. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/36>.

145. Лищенко О. Г., Сердюк Є. М.. Управління виробничими запасами: обліково-аналітичне забезпечення. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6654>.

146. Макаренко А. П., Максименко О. В. Удосконалення оподаткування, організації обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів для підвищення ефективності податкового планування на підприємстві. *Агросвіт* : електрон. версія журн. 2022. № 22. С. 55-63.

147. Очеретько Л. М., Романова Ю. Ю. Проблеми та удосконалення організації обліку виробничих запасів. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7390>.

148. Подмешальська Ю. В., Зайберт Є. К. Облік виробничих запасів. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6273>.

149. Подмешальська Ю. В., Парнюк О. В. Документальне забезпечення обліку товарних запасів на підприємстві. *Агросвіт* : електрон. версія журн. 2020. № 22. С. 97-104.

150. Подолянчук О. А. Виробничі запаси: економічна сутність та облік О. А. Подолянчук. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 5. С. 88-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_5_9.

У статті представлено аналіз елементів операційних витрат сільськогосподарських підприємств та структури собівартості продукції. Підтверджено, що виробничі запаси займають вагомую частку у складі витрат на виробництво. Визначено, що правильно організований облік виробничих запасів є одним із найважливіших завдань загальної системи обліку та системи управління підприємств. Досліджено класифікацію виробничих запасів для цілей ведення аналітичного обліку. Представлено характеристику

рахунків бухгалтерського обліку виробничих запасів. Висловлено власну думку щодо економічного змісту категорій “запаси” і “виробничі запаси”. Внесено пропозиції щодо розмежування в обліку закуплених і власно виготовлених виробничих запасів.

151. Польова Т. В., Охрей Т. С. Методично-організаційні особливості обліку виробничих запасів підприємств. *Економічний простір*. 2020. № 160. С. 124-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/espros_2020_160_25.

152. Рабокoнь Ю. С. Економічна сутність виробничих запасів, їх оцінка та облікове забезпечення. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 8. С. 102-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2018_8_10.

153. Савченко Р. О., Савченко Н. М. Запаси: особливості обліку і контролю. *Наукові горизонти*. 2018. № 6. С. 47–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhnau_2018_6_8.

154. Свидло Г. І. Використання статистичного інструментарію в обліку запасів підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 12. С. 28-31.

155. Семенець А. О., Беліков С. Ю. Формування облікової політики підприємства щодо запасів. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 8. С. 7-9.

156. Смалій Ю. О., Бенчак В. І., Польова Т. В. Удосконалення обліку та контролю наявності та руху виробничих запасів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?>

op=1&z=7360.

157. Степаненко О. І. Обліковий аспект побудови класифікації виробничих запасів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 30. С. 166-171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2020_30_34.

158. Тесак О. В. Облікова політика щодо контролю за наявністю й використанням виробничих запасів. *Підприємництво і торгівля*. 2020. Вип. 27. С. 72-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2020_27_15.

159. Шацкова Л. П., Янковська О. А. Бухгалтерський облік запасів за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аспект. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 1. С. 31-34.

160. Шевців Л. Ю., Тесляк М. М. Організація та методика обліку виробничих запасів як важливою складовою оборотних активів підприємств. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 4(2). С. 65-69. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_4\(2\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_4(2)_14).

161. Шевченко Л. Я., Мулява В. Р. Сутність виробничих запасів, проблеми обліку та напрями його вдосконалення на підприємстві. *Економіка, управління та адміністрування*. 2022. № 4. С. 72-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2022_4_11.

162. Шендригоренко М. Т., Шевченко Л. Я. Сучасні проблеми організації обліку виробничих запасів на підприємстві та напрями їх. *Науковий вісник Херсонського*

державного університету. Сер. : Економічні науки. 2018. Вип. 32. С. 189-192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_32_44.

163. Шпінь В. В., Мельник Т. Г. Методика оцінки запасів підприємства за вітчизняними і міжнародними стандартами обліку. *Молодий вчений*. 2021. № 1(2). С. 213-219. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_1\(2\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_1(2)_21).

У статті проаналізовано та систематизовано основні положення стандартів бухгалтерського обліку, які регулюють такий метод і об'єкт обліку, як оцінка запасів. Публікація висвітлює спільні та відмінні риси щодо методів оцінки запасів у вітчизняних нормативно-правових актах та міжнародних стандартах. Виокремлення і аналіз даних відмінностей є необхідним для вирішення питання про необхідність імплементації чинних в Україні національних стандартів обліку до міжнародних в межах визначеного об'єкту дослідження – оцінки запасів. У роботі розкрито сутність основних видів оцінки запасів, а саме: первісна оцінка, оцінка при вибутті, оцінка на дату балансу. Таким чином, розглянута оцінка запасів є невід'ємною частиною процесу обліку на підприємстві, а достовірна, своєчасна та відповідна законодавству оцінка запасів є необхідною задля ефективного управління запасами.

Розділ 5.

Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості

164. Августова О. О., Закревська О. Ю. Особливості відображення електронних грошей в обліку на підприємствах торгівлі. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 5. С. 216-220. URL: <http://>

nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2017_5_35.

У статті розглянуто сутність електронних грошей, проаналізовано вітчизняне і зарубіжне нормативно-правове забезпечення. Досліджено, які три основні компоненти формують поняття «електронні гроші». Зазначено, що не слід ототожнювати електронні гроші з безготівковими грошима. Визначено порядок бухгалтерського обліку електронних грошей з використанням нового субрахунку відповідно до останніх змін у законодавстві, а також зазначено основні обмеження його використання. Наведено приклади розрахунків електронними грошима. Розглянуто новітні продукти, які пропонують вітчизняні банки своїм клієнтам – суб'єктам господарювання.

165. Андрейцева І. А. Облік дебіторської заборгованості: практичні аспекти. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер. : Економічні науки.* 2018. Вип. 13. С. 202-208. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkpnueu_2018_13_29.

166. Аніщенко Е. Ю., Підлубна О. Д. Удосконалення обліку грошових потоків підприємств. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій.* 2018. № 2. С. 66-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2018_2_43.

167. Бондаренко Н. М., Таран В. В. Організація обліку і контролю грошових коштів. *Причорноморські економічні студії.* 2017. Вип. 17. С. 229-234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2017_17_46.

168. Булкот Г. В., Хукаленко М. В Особливості обліку та контролю дебіторської заборгованості на підприємствах, установах, організаціях України. *Економіка. Фінанси. Право.* 2020. № 1. С. 6-9.

169. Бутко Н. В., Погрібняк В. В. Організація обліку дебіторської заборгованості в управлінні підприємством. *Молодий вчений*. 2020. № 12(2). С. 110-114. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/30>.

170. Гайдаржийська О. М., Костюнік О. В., Ткач Д. Ю. Особливості аналізу, обліку й аудиту грошових коштів. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 33. С. 238-242. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_33_49.

171. Гевчук А. В. Ризики бухгалтерського обліку та їх вплив на управління дебіторською заборгованістю. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7487>.

172. Головка В. І., Безкоровайна О. О. Аналіз нормативно-правового регулювання обліку грошових коштів та потоків. *Молодий вчений*. 2018. № 2(2). С. 691-694. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5208>.

В роботі розглянуто теоретичні аспекти обліку грошових коштів та їх потоків. Описано основні нормативно-правові акти, які регулюють облік грошових коштів та їх потоків в Україні. Проведено порівняння основних положень національних нормативно-правових документів, які регулюють бухгалтерський облік грошових коштів та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Проведено систематизацію нормативно-правової бази, що регулює бухгалтерський облік грошових коштів та їхніх потоків. Представлення нормативно-правової бази в вигляді піраміди з чотирьох рівнів.

173. Гуцаленко Л. В., Чмелюк Т. В. Облік та його

контрольні функції в управлінні дебіторською заборгованістю підприємств. *Молодий вчений*. 2019. № 10(1). С. 291-296. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1730>.

174. Дроздова О. Г., Пашенко І. В. Проблеми обліку дебіторської заборгованості в Україні та шляхи їх вирішення. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 5. С. 94-98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2018_5_20.

175. Ємельянова Ю. В. 175 Циган Р. М. 175 Удосконалення організації обліку грошових коштів як складової монетарних активів. *Молодий вчений*. 2020. № 5(2). С. 159-162. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/967>.

176. Єрмолаєва М. В., Черненко К. В., Гафіяк А. М. Облік грошових коштів та застосування інформаційних технологій. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2018. Вип. 191. С. 215-222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtusg_2018_191_23.

У статті визначено суть категорії "грошові кошти", дослідження нормативних змін, що відбулися в обліку грошових коштів (ГК), аналіз наявного програмного забезпечення, яке застосовується підприємствами України для автоматизованої обробки інформації про операції з ГК підприємства. Досліджено економічну та бухгалтерську суть грошей, висвітлено зміни, що відбулися в нормативній базі, яка регламентує облік ГК, надано оцінку окремих програмних продуктів, за допомогою яких автоматизується обліковий процес на підприємствах України.

177. Жмурко Ю. В. Облікове забезпечення управління грошовими потоками. *Молодий вчений*. 2018. № 1 (2). С. 883-887. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5473/5359>.

178. Кармазіна Н. В. Облікове забезпечення дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи його вирішення. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2018. Вип. 14(1). С. 175-181. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14\(1\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14(1)_28).

179. Касапова І. С. Порівняльна характеристика обліку дебіторської заборгованості згідно П(С)БО та МСФЗ. *Молодий вчений*. 2018. № 5(1). С. 288-291. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4518>.

180. Костирко А. Г., Стьопінова В. О. Облік дебіторської заборгованості та напрями його вдосконалення. *Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки* : матер. всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Миколаїв 20 трав. 2021 р.). Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 20-23. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10132>.

181. Кузь В. І., Кіцен Т. О. Удосконалення обліку грошових коштів в контексті забезпечення платоспроможності суб'єкта. *Молодий вчений*. 2019. № 9(2). С. 468-474. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2249>.

182. Куць Т. В., Вакуленко В. М. Засади формування облікової політики щодо дебіторської заборгованос-

ті. *Молодий вчений*. 2019. № 2(2). С. 633-636. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3068>.

183. Лень В. С., Гливенко В. В. Довгострокові дебіторська заборгованість та зобов'язання в обліку та звітності. *Облік і фінанси*. 2020. № 3. С. 30-40. URL: <https://afj.org.ua/pdf/765-dovgostrokovi-debitorska-zaborgovanist-ta-zobov-yazannya-v-obliku-ta-zvitnosti.pdf>.

184. Макурін А. А. Криптовалютні активи у системі фінансового обліку. *Проблеми економіки*. 2020. № 3. С. 184-189. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-3_0-pages-184_189.pdf.

У статті розглянуто побудову процесу обліку активу та алгоритм визнання об'єкта активом. Проаналізовано основні підходи до відображення криптовалюти у фінансовому обліку. Проведене дослідження показало, що в Міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ) досі відсутні спеціальні роз'яснення щодо правильності ведення обліку та визнання криптовалют. З одного боку, пропонується визнавати її як нематеріальний актив, з іншого – як запаси. Дослідження показало: щоб започаткувати процес обліку будь-якого активу, необхідно визначити, чи відповідає такий ресурс визначенню активу. У статті обґрунтовано належність криптовалюти до активів. Проаналізовано основні підходи до визначення певної групи активів. За формальними ознаками криптовалюти відносять до грошових коштів або їх еквівалентів. У дослідженні проведено порівняння грошових коштів і криптовалют. Розглянуто основні відмінні риси цих двох активів. Встановлено, що оцінювати криптовалюту необхідно за справедливою вартістю, при цьому зазначати дату оцінки з метою фіксації ринкових умов. Вимірником криптовалют при відображенні у фінансовій звітності є долари США або еквівалент націо-

нальної валюти на дату складання балансу. Дослідження показало, що залежно від виду діяльності підприємства криптовалюту у фінансовій звітності, у «балансі» варто визначати за статтею «Нематеріальні активи» (код рядка 1000) та первісну вартість такого активу за рядком 1001 або як запаси (код рядка 1100). Також, якщо в обліковій політиці підприємства зазначено, що криптовалюта виступає фінансовою інвестицією, її варто відобразити у рядку 1160.

185. Мамонтова Н. А., Корнійчук Т. С. Особливості обліку дебіторської заборгованості за національними і міжнародними стандартами. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер. : Економіка*. 2021. № 21. С. 115-119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2021_21_18.

186. Матківська Т. Я., Попович О. В. Проблеми та шляхи вдосконалення обліку операцій з грошовими коштами. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 7. С. 40-43.

187. Матюха М. М., Беляк А. П. Організація обліку грошових коштів при використанні інформаційних технологій. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. № 15(2). С. 20-24. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2020/15/6359>.

188. Матюха М. М., Лук'янова А. Г. Удосконалення обліку і аналізу дебіторської заборгованості. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 17(2). С. 35-38. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2018/17/4240>.

189. Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Ліпський Р. В.

Електронні гроші: сутність, класифікація та облікове відображення. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7107>.

190. Назаренко О. В., Лукаш Т. В. Формування окремих компонент облікової політики підприємства щодо дебіторської заборгованості. *Агросвіт*. 2021. № 12. С. 15-21.

191. Обіг електронних грошей в Україні та їх облік / Т. В. Мокієнко та ін. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2021. № 4(2). С. 51-61. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2021_4\(2\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2021_4(2)_9).

У бухгалтерському обліку електронні гроші визнаються активами. Електронні гроші мають досить індивідуальних характеристик для їх ідентифікації як окремих, самостійний об'єкт бухгалтерського обліку. Це вимагає виділення для їх обліку окремого синтетичного рахунку і, відповідно, методики обліку операцій на ньому.

192. Оляднічук Н. В., Концеба С. М., Підлубна О. Д. Облік дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи їх вирішення. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2019. № 3. С. 64-68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2019_3_12.

193. Побережець О. В., Кисляк І. М. Теоретичні аспекти та напрями удосконалення обліку поточної дебіторської заборгованості. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 10(1). С. 14-17.

194. Подоляничук О. А. Грошові кошти в системі рахунків обліку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 3. С. 144

-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2019_3_14.

У статті досліджено вимоги чинного законодавства щодо обліку грошових коштів, проведено оцінку наукових думок. Визначено, що облікова інформація слугує першоджерелом для наступних економічних дій суб'єкта господарювання. Розглянуто характеристику складових грошових коштів, які визначено у законодавчих документах. Виокремлено предмет, об'єкти та основні завдання бухгалтерського обліку грошових коштів. Представлено комплексний підхід до облікового забезпечення грошових коштів у взаємозв'язку елементів методу бухгалтерського обліку. У зв'язку із виникненням нових об'єктів зазначено про необхідність перегляду обліку руху грошових коштів. Розкрито склад рахунків для обліку грошових коштів та виокремлено проблемні підходи відображення електронних грошей на рахунках бухгалтерського обліку. Висловлено думку про необхідність адаптації системи обліку грошових коштів до сучасних умов ведення бізнесу.

195. Потапова Н. О., Дяченко Ю. С. Проблеми організації обліку дебіторської заборгованості на підприємствах агропромислового комплексу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 12. С. 4-7.

196. Ромашко О. М. Особливості організації обліку грошових коштів. *Вісник Одеського національного університету. Сер. : Економіка*. 2018. Т. 23. Вип. 8. С. 179-182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vopu_econ_2018_23_8_37.

197. Сінкевич С. Нормативно-правова база обліку грошових коштів. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2018. № 2. С. 105-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2018_2_62.

198. Сколотій Л. О. Удосконалення організації бухгалтерського обліку та управління дебіторською заборгованістю підприємства. *Вісник ХНАУ. Сер. : Економічні науки*. 2018. № 3. С. 97-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnu_ekon_2018_3_13.

199. Скрипник М. І., Сілівончик О. Б. Теоретичні аспекти організації обліку грошових коштів. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2021. № 15. С. 42-46. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2021/15/7616>.

200. Соколова Н. М. Бізнес-моделі управління фінансовими активами: концепція оцінки та обліку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. Вип. 30(4). С. 106-108. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_30\(4\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_30(4)_28).

Статья посвящена исследованию основных нововведений, связанных с тем, что Международный стандарт финансовой отчетности (IFRS) 9 «Финансовые инструменты» вступил в силу. Особое внимание предоставлено понятию «бизнес-модель», которое впервые применяется в рамках МСФО, и является одним из двух критериев, который будет анализироваться субъектом хозяйствования с целью классификации финансовых активов. Выделены основные проблемы с которыми может столкнуться компании при разработке методологии внедрения МСФО (IFRS) 9.

201. Стовпова А. С. Класифікація електронних грошей для цілей бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 14. С. 60-64. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6199&i=11>.

Визначено проблемні питання класифікації електрон-

них грошей. Розглянуто їх розмаїття. Визначено критерії, які має використовувати класифікація електронних грошей, що може бути корисно для бухгалтерських цілей. Як класифікаційні ознаки використано: валюта електронних грошей, правові характеристики електронних грошей, використання криптування, ліквідність, ризик, можливість використання як джерела приросту власного капіталу (інвестиційного доходу). На основі цих класифікаційних ознак розроблено класифікацію електронних грошей для цілей бухгалтерського обліку. Класифікація охоплює інтернет-купони, купони мобільного зв'язку, платіжні системи, централізовані віртуальні гроші, безготівкові кошти в комерційних банках, децентралізовані віртуальні криптовалюти, електронні гроші, що емітовані комерційними банками. Така класифікація стане корисним інструментом для відповіді на питання, яким саме активом є кожний з видів електронних грошей у бухгалтерському обліку.

202. *Стовпова А. С. Удосконалення обліку електронних грошей на основі використання нового рахунку 32 "Електронні гроші". Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 6. С. 35-41. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7378&i=5>.*

Здійснено аналіз існуючих підходів до побудови системи бухгалтерських рахунків для обліку електронних грошей монетарних фінансових установ (МФУ). Серед таких підходів — використання групи рахунків для обліку готівки, групи для обліку безготівкових коштів у банках, а також групи рахунків інших коштів, яка включає гроші у дорозі. Обґрунтовано доцільність обліку електронних грошей (МФУ) на окремому рахунку 32 "Електронні гроші". Серед таких аргументів: резервування номерів рахунків для обліку перспективних електронних грошей МФУ, номінованих у іноземній валюті; забезпечення можливості обліку курсових різниць; втілення ідеї самостійності електронних грошей МФУ як платіжного інструменту, значення якого зростатиме у

майбутньому; удосконалення кореспонденції бухгалтерських рахунків у частині платежів по податкам і зборам. Розроблено методичку обліку транзакцій з електронними грошима.

203. Тарасова Т. О., Макурін А. А. Облік криптовалюти в розрахунках на підприємстві порівняно з реальними грошовими коштами. *Бізнес Інформ*. 2020. № 8. С. 190-195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_8_26.

Мета роботи - визначення процесу розрахунку криптовалютами між підприємствами та його облікове відображення. Під час проведеного дослідження було встановлено, що всі учасники, які використовують криптовалюту, розподіляють ризики між собою. Через невизнання криптовалюти платіжним засобом НБУ як регулятор повністю склав свої повноваження в цьому аспекті. Розглянуто та перераховано сильні та слабкі сторони використання цифрових активів; охарактеризовано основні ризики. Запропоновано для обліку будь-яких криптоактивів використовувати синтетичний рахунок другого порядку 128 "Цифрові активи", у розрізі якого відкривати аналітичні рахунки для обліку конкретних криптовалют. Наприклад, 128.1 використовувати для обліку криптовалюти біткойн-кеш; 128.2 - для обліку криптовалюти біткойн; 128.3 - для обліку криптовалюти ефір (Ether) та інші. Крім цього, для обліку криптовалют, які зберігаються на криптогаманцях, наприклад Соіпоті, пропонується використовувати синтетичний рахунок другого порядку 336 "Цифровий гаманець". Розглянуто відображення в обліку розрахунків за товари криптовалютою. Встановлено, що сучасна "наука про облік" дозволяє ідентифікувати та вносити певні правки в існуючий план рахунків для облікового відображення певних об'єктів, наприклад таких, як цифрові гроші, криптовалюти. Тому інформаційна функція бухгалтерського обліку дозволяє вести суцільне, безперервне і взаємопов'язане відображення господарської

діяльності. *Результати дослідження показали, що не варто нехтувати таким цифровим активом, як криптовалюта. Її можна зберігати на цифрових гаманцях і розраховуватися в мережі Інтернет за товари, роботи чи послуги.*

204. Трало І. М. Дисконтування дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємства. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 1. С. 154-159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2020_1_26.

205. Хомин П., Носко Т., Колтуцька А., Римлянська В. Теоретичні аспекти обліку і аналізу дебіторської заборгованості підприємства. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. 2. С. 413-420. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21kpidzp.pdf>.

206. Циган Р. М. Чинники удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками підприємства: макроекономічний аспект. *Облік і фінанси*. 2018. № 3. С. 83-97. URL: <https://afj.org.ua/ua/article/595/>.

207. Чуніхіна Т. С., Добривечір А. С. Організаційно-методичні аспекти обліку дебіторської заборгованості за міжнародними та вітчизняними стандартами обліку в системі управління підприємством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 19(1). С. 123-126. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_19\(1\)_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_19(1)_29).

208. Шендригоренко М. Т. Актуальні питання обліку і аудиту грошових коштів у касі та напрями їх вирішення. *Торгівля і ринок України*. 2018. № 2. С. 145-154.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tiru_2018_2_19.

209. Яковець Т. А., Ковальчук Ю. П. Новітні види грошей: реалії їх використання, обліку та особливості оподаткування. *Інноваційна економіка*. 2018. № 3-4. С. 146-152. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/278>.

Визначені основні тенденції впровадження новітніх форм платіжних засобів та здійснення розрахунків електронними грошима й криптовалютою. Встановлено, що процес їх функціонування в рамках національної економічної системи сповільнюється внаслідок невідповідності законодавчого регулювання їх використання. Обґрунтовано шляхи удосконалення Податкового кодексу в частині оподаткування операцій з електронними грошима. Здійснено порівняння національних та міжнародних можливостей застосування криптовалюти в ході здійснення фінансово-господарської діяльності.

210. Яцик Т. В. Поняття крипто-активів у системі фінансового обліку. *Молодий вчений*. 2019. № 2(1). С. 295-298. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2960>.

211. Яцик Т. В. Сутність криптовалюти та етапи її розвитку у фінансовому обліку. *Молодий вчений*. 2018. № 3(1). С. 385-390. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4969>.

У роботі розглядаються етапи розвитку такого економічного явища як криптовалюта. Метою дослідження є здійснення критичного аналізу підходів до визначення сутності криптовалюти у фінансовому обліку. Автором узагальнено існуючі здобутки вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо питання сутності криптовалюти та класифікації її як об'єкта фінансового обліку. Досліджено озна-

ки криптовалюти, як об'єкту обліку на кожному окремому етапі її розвитку, та відображення її у бухгалтерському обліку в залежності від тих функцій, які вона виконує у конкретний період часу, або з якою метою криптовалюта утримується суб'єктом господарювання відповідно до принципу бухгалтерського обліку – превалювання сутності над формою.

212. Яцик Т. В. Фінансовий облік крипто-токенів під час первинного розміщення монет (ICO). *Молодий вчений*. 2020. № 2(1). С. 50-53. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1204>.

У статті наведено комплексний аналіз методології фінансового обліку крипто-токенів під час первинного розміщення монет (ICO). Окремими процесами, що потребують правильного відображення в бухгалтерському обліку є наступні процеси з крипто-токенами: випуск токенів під час первинного розміщення монет (ICO); налаштування платформи для обігу токенів (відображення витрат на розробку платформи); обіг платіжних токенів; облік токенів, які не розповсюджуються під час ICO та залишаються власністю організатора ICO; емісія та придбання службових токенів (англ. utility tokens); емісія та придбання інвестиційних токенів (англ. securities tokens); придбання платіжних токенів; облік крипто-активів у посередників на крипто-ринку. На жаль, на сьогодні відсутній уніфікований підхід щодо облікового відображення крипто-активів, зокрема крипто-токенів, як одного із їх видів, тому це питання потребує детального дослідження з урахуванням міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Повнота та якість відображення операцій з крипто-токенами підвищить якість фінансової звітності та сприятиме її стандартизації, уніфікації та відповідності міжнародним стандартам. У статті досліджено методуку фінансового обліку операцій з крипто-токенами під час первинного розміщення монет (ICO) в Україні та світі.

Розділ 6. Облік витрат

213. Алексеева А. В., Васильєва В. Г. Удосконалення обліку витрат на виробництво та формування собівартості продукції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 23(1). С. 5-9. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuuevcg_2019_23\(1\)_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuuevcg_2019_23(1)_3).

214. Васильєва В. Г., Семенюк Д. Ю. Облік доходів і витрат: напрями гармонізації міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. *Економічний простір*. 2019. № 147. С. 128-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2019_147_12.

215. Гаврилюк О. О., Чоп М. О. Сучасний стан виробництва продукції рослинництва та його вплив на побудову обліку витрат. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6401>.

216. Галак К. І. Фінансовий облік витрат соціально-орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 2. С. 153-157. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_2_32.

У статті досліджено особливості та проблемні аспекти обліку витрат соціально-орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання з погляду різних науковців у галузі бухгалтерського обліку, які були проаналізовані та систематизовані. На основі досліджень праць науковців і чинного

плану рахунків бухгалтерського обліку запропоновано оптимальні варіанти методики обліку витрат соціально-орієнтованої діяльності суб'єктами господарювання з урахуванням практичних можливостей сучасних комп'ютерних бухгалтерських програм. Наведено авторський підхід до методики обліку витрат соціально-орієнтованої діяльності. Вирішено проблемні завдання з питань обліку витрат соціально-орієнтованої діяльності, які потребують якнайшвидшого їх вирішення. Підсумовуючи результати дослідження, у статті сформульовано висновки.

217. Глушач Ю., Фальченко О. Методичні аспекти обліку витрат та калькулювання собівартості продукції у вітчизняній та зарубіжній обліковій практиці. *Економіка та суспільство* : електрон. журн. 2021. Вип. 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/587>.

218. Гуцалюк О. М., Бондар Ю. А. Методи регулювання та оптимізації витрат виробництва продукції агросектору в системі управлінського обліку малого і середнього бізнесу. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Сер. : Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2020. № 2. С. 51-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvifnunge_2020_2_6.

219. Дубініна М. В., Буганов О. В. Облік витрат на виробництво продукції плодоовочівництва. *Сучасні підходи до вирощування, переробки і зберігання плодоовочевої продукції* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 18-20 берез. 2020 р.). Миколаїв : МНАУ, 2020. С. 195-196. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7888>.

220. Іщенко Я. П. Особливості організації обліку витрат органічного сільськогосподарського виробництва. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 7. С. 122-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2019_7_16.

221. Іщенко Я. П., Мельник О. С. Правове забезпечення обліку витрат на виробництво сільськогосподарської продукції в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 8. С. 120-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2019_8_15.

222. Кравченко М. В., Блажко А. В., Вільхова Т. В. Вдосконалення обліку витрат на виробництво продукції на аграрному підприємстві. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Сер. : Економіка і управління*. 2019. Т. 30. № 4. С. 134-139. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_4/30_69_4_1/25.pdf.

223. Кравченко М. В., Вільхова Т. В. Економічний зміст і завдання обліку витрат на виробництво продукції рослинництва. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 3. С. 280-285. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2019_3_36.

224. Кравченко О. В., Леоненко К. О. Проблеми організації обліку витрат виробництва. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 841-846. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/139.pdf.

225. Крочак О. І. Проблеми обліку витрат на вироб-

ництво продукції виноградарства (відповідно до П(С)Б 30 "Біологічні активи"). *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2018. № 1. С. 22-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2018_1_7.

226. Мулик Т. О. Витрати як базова складова системи обліку та аналізу виробництва продукції тваринництва. *Modern economics*. 2020. № 22. С. 50-58. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7979>.

227. Назаренко Т. П., Франчук І. Б., Вітер С. А. Методичні аспекти обліку та управління витратами на виробництво продукції. *Економіка та держава*. 2021. № 7. С. 83-89. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4981&i=13>.

228. Некрасова Г. Ю., Бондар І. А. Управлінський облік витрат на виробництво продукції. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2018. № 2. С. 129-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2018_2_76.

229. Облік виробничих витрат і випуску готової продукції (робіт, послуг). *Актив-софт*. URL: <https://aktiv.ua/ua/materials/articles/uchet-proizvodstvennyh-zatrat>.

230. Облік витрат на виробництво продукції. *Uteka*. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-spetsvypusky-dlia-romertiinykh-pidpriumstv-92-uchet-rashodov-na-proizvodstvo-produktsii>.

231. Облік витрат на виробництво. *Головбух*. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/9446-oblk-vitrat-na>

virobnitstvo.

232. Облік витрат та калькулювання собівартості допоміжних виробництв у сільському господарстві / О. В. Лега та ін. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 40-47. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7459&i=5>.

233. Онищенко В. Загальновиробничі витрати, їхній облік на розподіл. *Головбух*. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/6703-zagalnovirobnich-vitrati-h-oblk-ta-rozpodl>.

234. Остапенко Я., Юхимчук Д. Питання економічної сутності, класифікації та методів обліку витрат на виробництво молокопереробної галузі. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 68. № 1. С. 52–61. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/34862>.

235. Павлова Г., Приходько І., Волчанська Л. Облік витрат в аграрних і переробних підприємствах. *Економіка та суспільство* : електрон. журн. 2021. Вип. 27. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/412>.

236. Пересада О. В. Особливості організації обліку витрат на виробництво продукції рослинництва. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 2(2). С. 35-38. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2018/2/3387>.

237. Пісоченко Т. С. Облік витрат на виробництво продукції рослинництва. *Сучасні підходи до вирощування, переробки і зберігання плодоовочевої продукції* :

матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 18-20 берез. 2020 р.). Миколаїв : МНАУ, 2020. С. 248-250. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7896>.

238. Правдюк Н. Л. Облікове забезпечення управління витратами на виробництво та реалізацію продукції садівництва. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2021. № 3. С. 103-120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2021_3_9.

239. Приходько М., Белозерцев В. С., Харакоз Л. В. Документування обліку витрат виробництва готової продукції на промисловому підприємстві. Вісник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки. 2021. № 2. С. 166-169. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_2_29/nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2021_3_9.

240. Прядко В. Сучасний стан обліку фінансових витрат. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2018. Вип. 4. С. 156-163. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2018_4_16.

241. Сарапіна О. А., Місюра О. Ю. Організація змішаного обліку витрат виробництва, управлінський аспект його провадження. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2020. № 4. С. 220-229. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtu_2020_4_29.

В статті наведені та охарактеризовані організаційні аспекти впровадження системи обліку витрат виробництва на основі вивчення та декомпозиції показників елементів витрат виробництва за виробничими підрозділами та етапами процесу виробництва. Відповідна організація обліку

витрат виробництва виступатиме основою та рушійною силою постійного процесу формування, аналізу та прийняття ефективних, оперативних управлінських рішень стосовно факторів виробничого процесу, які впливають на показник виробничої собівартості та показника прибутку відповідно. Зокрема, в роботі розкриваються аспекти організації процесу використання змішаної (комбінованої) системи обліку витрат виробництва, яка базується на одночасному симбіозі в обліковому процесі принципів та елементів по-процесного та позамовного методів обліку витрат виробництва та калькуляції виробничої собівартості. Даний підхід обліку, дозволить здійснювати облік витрат виробництва відповідно до особливостей бізнесу та політики управління.

242. Сарапіна О. А., Шрам Т. В., Місюра О. Ю. Організація обліку витрат виробництва як основа ефективності діяльності підприємства. *Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути* : матеріали IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Київ, 15 трав. 2020 р.). Київ, 2020. С. 81-88. URL: <http://surl.li/gdkwo>.

243. Скорнякова Ю., Лукіна Д. Окремі питання вдосконалення обліку витрат виробництва та формування собівартості продукції. *Економіка та суспільство* : електрон. журн. 2022. Вип. 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1814>.

244. Сухоносенко І., Гринь В. Теоретичні аспекти побудови обліку витрат на виробництво продукції рослинництва. *Економіка та суспільство* : електрон. журн. 2021. Вип. 30. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/656>.

245. Тетієвська В. Актуальні шляхи удосконалення обліку витрат на підприємстві. *Економіка*. 2022. №. 1 (5). URL: <http://e-economics.hpi.kh.ua/index.php/journal/article/view/84>.

246. Ціцька Н., Мацьків Г., Малецька О. Національна та міжнародна практика обліку витрат на виробництво продукції рослинництва та методика її калькулювання. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер. : Економіка АПК*. 2019. № 26. С. 113-118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2019_26_23.

247. Чуп К. М. Методи обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції* : зб. наук. ст. 2021. Вип. 11. С. 114-121. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/38819>.

248. Яценко В. Ф. Класифікація систем обліку витрат на виробництво та калькулювання собівартості продукції. *Таврійський науковий вісник. Сер. : Економіка*. 2020. Вип. 2. С. 268-273.

249. Яценко В. Ф. Облік витрат виробництва: вплив тенденцій постіндустріального етапу розвитку суспільства. *Вісник ХДУ. Сер. : Економічні науки*. 2018. Т. № 30. С 109-113. URL: <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/358>.

250. Potryvaieva N., Vyshnevskya O., Usykova O., Kuzoma V. Institutional aspects of transactional spending accounting demonstration in agricultural organizations = Ін-

ституційні аспекти демонстрації обліку трансакційних витрат в сільськогосподарських організаціях / М. Dubinina and other. *Scientific Horizons*. 2023. Vol. 26. No. 2. pp. 124-134. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13105>.

Метою дослідження є вивчення та узагальнення інституційних аспектів прояву трансакційних витрат в сільськогосподарських організаціях. В ході дослідження виявлено, що відображення трансакційних витрат на субрахунках бухгалтерського обліку сільськогосподарських організацій є нечітким і потребує розробки єдиного підходу до регулювання витрат. Визначено основні способи обліку трансакційних витрат сільськогосподарських організацій. Окреслено практичні аспекти обліку трансакційних витрат в сільськогосподарських організаціях України. Розроблено модель обліку трансакційних витрат, яка базується на створенні нового рахунку 99 "Трансакційні витрати". Розроблено нову систему обліку трансакційних витрат, яка сортує трансакційні витрати відповідно до класифікації на субрахунках нового рахунку.

Розділ 7.

Облік доходів та фінансових результатів

251. Аверкин Я. Ф. Облік доходів та фінансових результатів операційної діяльності. *Бізнес Інформ*. 2019. № 11. С. 282-289. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_11_39.

252. Багрій Н. Я., Тивончук О. І. Облік фінансових результатів діяльності суб'єктів малого підприємництва та шляхи його вдосконалення. *Молодий вчений*. 2019. № 3(2). С. 413-418. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2871>.

253. Белозерцев В. С., Гринько І. С. Облік доходів на торгівельних підприємствах. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8421>.

254. Бобиль В. В., Лавренюк Ю. С. Управлінський облік доходів та витрат за центрами відповідальності в умовах фінансової кризи. *Ефективна економіка*. 2022. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_10_12.

Управлінський облік існує для керування доходами й витратами підприємства і має здійснюватися за центрами відповідальності. Облік за центрами відповідальності особливо актуальний для підприємств в умовах фінансової кризи, коли фактори зовнішнього середовища змінюються кардинально та непрогнозовано. У разі ведення багатопрофільного бізнесу управлінський облік за центрах відповідальності стає невід'ємною умовою діяльності підприємства як в ординарних, так і в кризових умовах.

255. Брик Г., Ціцька Н., Поверляк Т. Витрати, доходи і фінансові результати як об'єкти облікової політики підприємства. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер. : Економіка АПК*. 2018. № 25. С. 70-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2018_25_17.

256. Бунда О. М., Чучкевич Д. Ю. Облік фінансових результатів в умовах цифровізації. *Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку* : тези доп. III міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Київ, 10 червня 2022 р.). В 2-х т. Київ : КНУТД, 2022. Т. 2. С. 226-229. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/20548>.

257. Васильєва В. Г., Коновалова О. В., Січева К. В. Особливості організації обліку доходів і витрат у фермерських господарствах. *Економічний простір*. 2019. № 148. С. 116-128. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/156>.

258. Воськало Н. М., Воськало В. І. Обліково-податкові аспекти розкриття інформації про доходи підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020-0. Вип. 51. С. 195-200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_51_33.

259. Ганін В. І., Логвіненко К. В. Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства. *Облік і фінанси*. 2018. № 3. С. 13-18. URL: <https://afj.org.ua/ua/article/586/>.

260. Голячук Н. В. Удосконалення обліку фінансових результатів діяльності лісгосподарських підприємств. *Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси*. 2019. Вип. 16. С. 44-54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escnof_2019_16_7.

261. Гуріна Н. В., Гудим І. А. Економічна сутність креативного обліку та його застосування підприємствами України. *Modern Economics*. 2019. № 15. С. 84-88. URL: <https://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6170>.

У статті розглядаються особливості креативного обліку в діяльності бухгалтера в сучасних умовах, історія розвитку, методика креативного обліку. Розглянуто способи, за допомогою яких публічні компанії можуть творчо маніпулювати своїми звітами про доходи: від модифікації самого доходу та креативної класифікації доходів до вико-

ристання звітів про прибутки та збитки, що вводять в оману. На основі узагальнення положень спеціальної літератури стосовно теоретичних та методичних положень креативного обліку встановлено його позитивні та негативні особливості. З'ясовано, що усунення застосування креативного обліку на підприємствах є складним та довготривалим процесом. Описані маніпуляції фінансовою інформацією, яку називають «креативним обліком», підривають довіру суспільства до професії бухгалтера. Запропоновано шляхи запобігання практиці креативного обліку.

262. Зюкова М. М., Вороніна В. Л. Підходи до обліку доходів за міжнародними та національними стандартами. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 53. С. 195-201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_53_32.

263. Калінеску Т. В., Калиніченко Т. Л. Облік і аналіз фінансових результатів в сучасних умовах діяльності підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2023. № 1. С. 28-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2023_1_7.

264. Костенко В. Г., Смоляник А. А. Облік фінансових результатів сільськогосподарських підприємств.: *Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери* : матер. III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Кропивницький, 5-6 листоп. 2020 р.). Київ : «Ексклюзив-Систем», 2020. С. 57-60. URL: <http://www.kntu.kr.ua/doc/zbirnyki/teachers/2020/7.pdf#page=57>.

265. Кучеренко Т. Є., Михайловина С. О., Піддубна О. Д., Оляднічук Н. В. Фінансові результати діяльності: облік, порядок формування, удосконалення. *Міжна-*

родний науковий журнал "Інтернаука". Сер. : Економічні науки. 2019. № 5. С. 56-64. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/economic2019/5/4931>.

266. Лалакулич М. Ю. Облік фінансових результатів за об'єктами діяльності підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2019. № 5. С. 56-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2019_5_9.

267. Ліхоносова Г. С., Лазебна І. Р. Організаційні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 25(1). С. 144-148. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_25\(1\)_33](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2019_25(1)_33).

268. Ліхоносова Г. С., Чаплигін І. К. Концепція систематизації фінансових результатів підприємства: обліково-аналітичні аспекти забезпечення. *Часопис економічних реформ*. 2021. № 1. С. 58-66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2021_1_10.

269. Лопатовський В. Г., Красуцький Р. І. Особливості формування та використання інформації про фінансові результати діяльності господарюючого суб'єкта як результативного показника його обліку та звітності. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки*. 2022. № 1. С. 142-147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2022_1_26.

270. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Мисливка К. А. Удосконалення обліку доходів від реалізації товарів, як інструмент ефективного управління підприємством.

Ефективна економіка. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6888>.

271. Мельник О. С. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку доходів і витрат від первісного визнання та переоцінки біологічних активів. *Облік і фінанси*. 2018. № 3. С. 60-68. URL: <https://afj.org.ua/ua/article/592/>.

272. Мельник Т., Кошолоп Я. Проблеми визнання і відображення в обліку доходів підприємства. *Молодий вчений*. 2020. № 12 (88). С. 150-154. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/40>.

273. Мисака Г. В., Нарсія К. Н. Удосконалення обліку фінансових результатів на основі застосування сучасних інформаційних технологій. *Молодий вчений*. 2019. № 3(1). С. 1-5. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2773>.

В статті охарактеризовано особливості автоматизованого формування фінансових результатів та розглянуто необхідність впровадження і вдосконалення автоматизації системи обліку та контролю, що зумовлено ускладненням і посиленням обсягу та якості економічної інформації. Розкрито сутність та перспективи впровадження модуля ERP Управління підприємством 2 в управлінні сучасним підприємством. Проведена порівняльна характеристика вибірки інформаційних систем і технологій, впроваджуваних в управління діяльністю підприємства. Рекомендовано для розв'язання проблем запровадження інформаційних технологій удосконалення процесу його реалізації в управлінні сучасними підприємствами, що забезпечить безперервний облік і контроль за станом і рухом ресурсів на підприємстві, отримання первинних даних про результати діяльності під-

приємства в режимі реального часу, оперативну підготовку аналітичних документів, прогнозування показників роботи підприємства, підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

274. Мужевич Н. В. Організація обліку фінансових результатів діяльності підприємства. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні* : матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 22 трав. 2020 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2020. Т. 1. С. 64-65. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42364>.

275. Назаренко І. М., Чуйко В. Ю. Облік та аналіз фінансових результатів підприємства: особливості, тенденції та проблеми. *Економіка та держава*. 2022. № 9. С. 44-50. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/economy/article/view/498>.

276. Назаренко О. В., Лукаш Р. В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 22. С. 19-25. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6383&i=2>.

277. Назарова Г. Б., Кононенко Л. В., Калашнікова А. К. Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. *Економічний простір*. 2020. № 156. С. 206-212. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/565>.

278. Норд Г. Л. Апробація механізму формування обліково-аналітичної системи управління фінансовими результатами. *Агросвіт*. 2018. № 12. С. 34-41.

279. Остапенко Я. О., Морозовський П. А. Чинники впливу на формування доходу підприємства: обліково-аналітичний аспект. *Економічний простір*. 2020. № 15-4. С. 115-119. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/486>.

280. Пеняк Ю. С., Гороховацька Н. В. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами. *Економічний простір*. 2020. № 159. С. 97-101. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/628/612>.

281. Подмешальська Ю. В., Прокопенко А. Ю. Удосконалення обліку та аудит доходів від реалізації готової продукції в умовах використання інформаційних систем та технологій. *Агросвіт* : електрон. версія журн. 2021. № 1-2. С. 71-81.

У статті розглянута методика організації та проведення аудиторської перевірки доходів від реалізації готової продукції та документальне забезпечення аудиторської перевірки на етапах проведення аудиту. У статті запропоновано програму аудиту доходів від реалізації готової продукції, форми робочих документів аудитора, форма підсумкового документа за результатами аудиторської перевірки бухгалтерського обліку доходів від реалізації готової продукції.

282. Подокопна О. М., Приставчук К. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки*. 2019. № 6(1). С. 142-145. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2019_6\(1\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2019_6(1)_27).

283. Поліщук О. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління доходами в аграрних підприємствах України. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 231-234. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/510>.

284. Полятикiна Л. І., Бур'ян Н. Ю. Формування та облік доходiв i витрат підприємства. *Науковий вiсник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 33(2). С. 36-39. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2020_33\(2\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2020_33(2)_7).

285. Полятикiна Л. І., Новикова С. В. Облік i аналіз фінансових результатiв господарської діяльності підприємства. *Науковий вiсник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20(2). С. 170-173. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_20\(2\)_38](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_20(2)_38).

286. Пчелинська Г. В., Кирилова М. В. Сучасна проблематика обліку фінансових результатiв за видами діяльності підприємства. *Вiсник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2020. № 6. С. 97-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSUNU_2020_6_17.

287. Рзаєв Г. І., Драгочинська Д. О. Обліково-аналітичні процедури підтримки безпеки формування доходiв, витрат i фінансових результатiв. *Вiсник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки*. 2019. № 1. С. 62-65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2019_1_14.

288. Саюн А. О., Юрченко О. С. Облік фінансових результатів за міжнародними та національними стандартами. порівняльна характеристика. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2018. № 17(2). С. 42-44. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/2018/17/4222>.

289. Скрипник М. І., Шайнюк І. В. Облік фінансових результатів в умовах імплементації стандартів обліку. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. № 17(2). С. 32-36. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16066827026720.pdf>.

290. Чебанова Н. В., Гречишкіна Т. Д. Інформаційно-аналітичне забезпечення обліку як фактор формування фінансових результатів підприємства. *Вісник ХНАУ. Сер. : Економічні науки*. 2020. № 2. С. 46-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnu_ekon_2020_2_6.

291. Чернецька О. В. Особливості формування фінансових результатів в обліку фізичних осіб підприємців. *Modern Economics*. 2019. № 14. С. 285-289. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6120/>.

292. Чернікова І. Б., Полулях А. М. Проблемні аспекти організації обліку доходів і витрат. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 466-470. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_43_85.

293. Чижевська Л. В., Поліщук І. Р., Сарган С. С. Облікова політика як інструмент управління фінансовими результатами. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2022. Вип. 3. С. 34-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2022_3_8.

294. Шаюк М. Проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. *Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі* : між нар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 19 трав. 2023 р.). Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2023. С. 128–129. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41516>.

295. Шевчук К. В., Бондар В. І. Фінансові результати як економічна категорія та особливості відображення їх в обліку та звітності підприємства. *Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси*. 2019. Вип. 16. С. 158-166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2019_16_19.

296. Яременко Л. М., Авдалян К. В. Бухгалтерський облік господарської діяльності об'єднання підприємств та особливості формування фінансових результатів. *Агросвіт* : електрон. версія журн. 2020. № 23. С. 54-63.

297. Яременко Л. М., Авдалян К. В. Особливості бухгалтерського обліку фінансових результатів об'єднань підприємств. *Агросвіт* : електрон. версія журн. 2020. № 8. С. 109-117.

Авторський покажчик

- А**
- Августова О. О. 164
 Авдалян К. В. 296, 297
 Аверкин Я. Ф. 251
 Алексєєва А. В. 213
 Андрейцева І. А. 165
 Андрицька В. І. 144
 Аніщенко Г. Ю. 61
 Аніщенко Е. Ю. 166
 Антонова О. Д. 90
 Артемчук Є. В. 78
 Аскерова І. 103
- Б**
- Багрій Н. Я. 252
 Бакута К. С. 114
 Бала О. І. 133
 Бандуровська А. В. 140
 Безкоровайна О. О. 172
 Беліков С. Ю. 155
 Беляк А. П. 187
 Бенчак В. І. 156
 Белозерцев В. С. 115, 239, 253
 Блажко А. В. 222
 Бобиль В. В. 254
 Боденчук Л. Б. 62
 Бондар В. І. 295
 Бондар В. П. 97
 Бондар І. А. 228
 Бондар Ю. А. 218
 Бондаренко Н. М. 167
 Бондаренко О. М. 126, 127
 Брик Г. 255
 Буганов О. В. 219
 Булкот Г. В. 168
- Бунда О. М. 57, 128, 256
 Бур'ян Н. Ю. 284
 Бурлан С. А. 129
 Бутко Н. В. 169
- В**
- Вакуленко В. М. 182
 Вакульчик О. М. 94
 Васильєва В. Г. 213, 214, 257
 Вільхова Т. В. 222, 223
 Вінниченко О. 69
 Вігер С. А. 227
 Войналович Н. М. 128
 Войцехова К. К. 130
 Волосовська О. А. 63
 Волчанська Л. 235
 Вороная Н. 64
 Вороніна В. Л. 262
 Воськало В. І. 258
 Воськало Н. М. 258
- Г**
- Гавриловський О. С. 95
 Гаврилюк О. О. 215
 Гайдаржийська О. М. 131, 170
 Гайдук О. Є. 126
 Галак К. І. 216
 Галкін В. В. 75
 Гамова О. В. 96
 Ганін В. І. 259
 Ганяйло О. М. 38
 Гафіяк А. М. 176
 Гевчук А. В. 171
 Гільорме Т. В. 65, 132
 Гливенко В. В. 183
 Глушач Ю. 217

Гнатюк О. М. 133
 Гнатюк Т. М. 39
 Головка В. І. 172
 Голячук Н. В. 260
 Горбач С. О. 75
 Гордієнко Н. І. 40
 Гороховацька Н. В. 280
 Гречишкіна Т. Д. 290
 ГГринь В. П. 41, 244
 Гринько І. С. 253
 Гудзь Н. В. 44
 Гудим І. А. 261
 Гужавіна І. В. 134
 Гуріна Н. В. 261
 Гуцаленко Л. В. 173
 Гуцалюк О. М. 218

Д

Дабіжа К. О. 66
 Данько Е. С. 96
 Демченко Т. А. 135
 Деркач О. С. 117
 Дмитренко І. М. 97
 Добривечір А. С. 207
 Долішня Т. І. 67
 Драгочинська Д. О. 287
 Дробязко С. І. 98, 136
 Дроздова О. Г. 174
 Дубініна М. В. 219
 Духновська Л. М. 42
 Дядюн О. О. 99, 100
 Дяченко Ю. С. 195

Є

Ємельянова Ю. В. 175
 Єремян О. М. 101, 137
 Єрмолаєва М. В. 176

Ж

Жмурко Ю. В. 177
 Жураковська І. В. 58, 102

З

Задніпровський О. Г. 68
 Задорожний З. В. 44
 Зайберт Є. К. 148
 Закревська О. Ю. 164
 Зелікман В. Д. 89
 Зоря О. П. 109
 Зюкова М. М. 262

І

Іванина А. І. 80
 Іванова Н. А. 83
 Ізмайлов Я. О. 139
 Ілюхіна Н. 103
 Іщенко Я. П. 43, 220, 221

К

Калашнікова А. К. 277
 Калиніченко Т. Л. 263
 Калінеску Т. В. 263
 Калугіна А. В. 94
 Кармазіна Н. В. 178
 Карпенко В. 69
 Касапова І. С. 179
 Кирилова М. В. 286
 Кисляк І. М. 193
 Кіцен Т. О. 181
 Климова О. В. 81
 Коблянська О. І. 140
 Коваль Л. В. 138
 Коваль Н. І. 43
 Ковальчук Ю. П. 209

Козачок І. А. 96
 Колісник М. З. 141
 Колтуцька А. 205
 Конєва А. В. 104
 Коновалова О. В. 257
 Кононенко Л. В. 277
 Кононова О. Є. 88
 Концеба С. М. 192
 Коритний В. О. 70
 Корнійчук Т. С. 185
 Костенко В. Г. 264
 Костирко А. Г. 180
 Костирко Р. О. 97
 Костюнік О. В. 170
 Косяк А. П. 71
 Котенко О. Ю. 105
 Коцкулич Т. Я. 142
 Кошопал Я. 272
 Кравченко М. В. 222, 223
 Кравченко О. В. 72, 224
 Краєвський В. М. 51
 Красуцький Р. І. 269
 Кривошеєва А. С. 109
 Криштопець Ю. М. 112
 Крочак О. І. 225
 Круковська О. В. 143
 Крупка Я. Д. 44, 54
 Кудлаєва Н. В. 144
 Кузь В. І. 181
 Кухта К. О. 73
 Куць Т. В. 182
 Кучеренко Т. Є. 61, 83, 265

Л

Лабунська С. В. 106
 Лавренюк Ю. С. 254
 Лаврова М. Р. 108

Лаврова-Манзенко О. О. 74
 Лазебна І. Р. 267
 Лалакулич М. Ю. 266
 Лега О. В. 232
 Легенчук С. Ф. 107
 Лень В. С. 183
 Леоненко К. О. 224
 Лепетан І. М. 108
 Литвиненко А. С. 74
 Лищенко О. Г. 145
 Ліпський Р. В. 189
 Ліхоносова Г. С. 267, 268
 Логвіненко К. В. 259
 Ломачинський Д. О. 92
 Лопатовський В. Г. 269
 Лугова О. І. 75
 Лук'янова А. Г. 188
 Лукаш Т. В. 190, 276
 Лукіна Д. 243
 Любар О. О. 76

М

Майстер Л. А. 77
 Макаренко А. П. 78, 146
 Максименко І. Я. 79, 109
 Максименко О. В. 146
 Макурін А. А. 184, 203
 Малецька О. 246
 Малярчина В. Д. 110
 Мамонтова Н. А. 185
 Маркус О. 111
 Мартинів І. К. 68
 Матківська Т. Я. 186
 Матюха М. М. 187, 188
 Мацьків Г. 246
 Медвідь І. Б. 67
 Меліхова Т. О. 80, 81, 270
 Мельник Е. Г. 113

Мельник Л. Ю. 61
 Мельник О. С. 221, 271
 Мельник Т. Г. 163, 272
 Мельничук М. О. 112
 Мисака Г. В. 273
 Мисливка К. А. 270
 Михайловина С. О. 265
 Місюра О. Ю. 241, 242
 Мокієнко Т. В. 189, 191
 Морозовський П. А. 279
 Мужевич Н. В. 274
 Мулик Т. О. 226
 Мулява В. Р. 161

Н

Назаренко І. М. 275
 Назаренко О. В. 190, 276
 Назаренко Т. П. 227
 Назарова Г. Б. 277
 Нарсія К. Н. 273
 Нашкерська Г. В. 45
 Некрасова Г. Ю. 228
 Нестеренко М. 64
 Новикова С. В. 285
 Норд Г. Л. 278
 Носко Т. 205

О

Оляднічук Н. В. 83, 192, 265
 Онищенко В. 233
 Орошан Т. А. 73
 Остапенко Я. 234, 279
 Остроумова А. Д. 132
 Охрей Т. С. 151
 Очеретько В. Р. 107
 Очеретько Л. М. 147

П

Павелко О. В. 84
 Павлова Г. 235
 Палюх М. С. 48, 49
 Панченко. М. 129
 Парнюк О. В. 149
 Пащенко І. В. 174
 Пеняк Ю. С. 280
 Пересада О. В. 236
 Петренко А. Я. 85
 Петрикiва О. 69
 Пиріжок С. Є. 113
 Підлубна О. Д. 83, 166, 192, 265
 Пісоченко Т. С. 237
 Плачкова О. Х. 62
 Побережець О. В. 193
 Поверляк Т. 255
 Погрібняк В. В. 169
 Подмешальська Ю. В. 114, 148, 149, 281
 Подокопна О. М. 282
 Подолянчук О. А. 43, 150, 194
 Поліщук І. Р. 293
 Поліщук О. М. 283
 Полулях А. М. 292
 Польова Т. В. 86, 151, 156
 Полятикіна Л. І. 284, 285
 Пономаренко Я. А. 120
 Попова В. Д. 85
 Попович О. В. 131, 186
 Потапова Н. О. 195
 Правдок Н. Л. 238
 Прийдак Т. Б. 189
 Приставчук К. А. 282
 Приходько І. 235

Приходько М. 115, 239
 Прокопенко А. Ю. 281
 Прокопович Л. Б. 110
 Промська В. М. 47
 Прядко В. 240
 Пчелинська Г. В. 286

Р

Рабоконт Ю. С. 152
 Рагуліна Ю. С. 86
 Рзаєв Г. І. 287
 Римлянська В. 205
 Романець О. В. 84
 Романова Ю. Ю. 147
 Ромашко О. М. 196
 Рубанов Д. П. 116

С

Савченко Н. М. 38, 153
 Савченко Р. О. 38, 153
 Саєнко Н. М. 87
 Сарапіна О. А. 241, 242
 Сарган С. С. 293
 Саюн А. О. 288
 Свидло Г. І. 154
 Свірко С. В. 139
 Селезньова О. В. 72
 Семенець А. О. 87, 155
 Семенюк Д. Ю. 214
 Сердюк Є. М. 145
 Серікова Т. М. 106
 Сілівончик О. Б. 199
 Сінькевич С. 197
 Січева К. В. 257
 Скирпан О. П. 48
 Сколотій Л. О. 198
 Скорнякова Ю. 243

Скрипник М. І. 199, 289
 Скрипник С. В. 88
 Смалій Ю. О. 156
 Смоляник А. А. 264
 Собакар М. В. 106
 Соколова Н. М. 200
 Сокольська Р. Б. 89
 Соловей Н. В. 117
 Спільник І. В. 49
 Стащенко Ю. В. 95
 Степаненко О. І. 157
 Стовпова А. С. 201, 202
 Стьопінова В. О. 180
 Сухоносенко І. 244

Т

Таран В. В. 167
 Тарасова Т. О. 203
 Тесак О. В. 158
 Тесляк М. М. 160
 Тетієвська В. 245
 Тивончук О. І. 252
 Тігаренко А. Д. 117, 127
 Ткач Д. Ю. 170
 Трало І. М. 204
 Тронькіна А. А. 79

У

Ужва А. 118
 Урусова З. П. 104

Ф

Фальченко О. 217
 Федорова І. В. 119
 Феофанова І. В. 90
 Фесенко В. В. 94
 Франчук І. Б. 227

Х

Харакоз Л. В. 115, 239
 Хільська А. О. 93
 Хомазюк А. Я. 57
 Хомин П. 205
 Хомяк Н. 46
 Хукаленко М. В. 168

Ц

Цебень Р. Л. 91
 Циган Р. М. 175, 206
 Ціцька Н. 246, 255

Ч

Чабар Ю. О. 84
 Чакалова Н. С. 270
 Чаплигін І. К. 268
 Чвортко Л. А. 135
 Чебанова Н. В. 290
 Черненко К. В. 176
 Чернецька О. В. 291
 Чернікова І. Б. 292
 Чижевська Л. В. 293
 Чмелюк Т. В. 173
 Чоп М. О. 215
 Чудовець В. В. 58
 Чуйко В. Ю. 275
 Чуніхіна Т. С. 207
 Чуп К. М. 247
 Чуприна Л. В. 93
 Чучкевич Д. Ю. 256

Ш

Шайнюк І. В. 289
 Шарманська В. М. 92
 Шацкова Л. П. 159

Шаюк М. 294
 Шевців Л. Ю. 160
 Шевченко Л. Я. 59, 161, 162
 Шевчук К. В. 295
 Шендригоренко М. Т. 59,
 162, 208
 Шепель І. В. 88
 Шерстньова О. О. 89
 Шпільчак В. В. 39
 Шпінь В. В. 163
 Шрам Т. В. 242
 Шум М. А. 93

Щ

Щолокова В. С. 86

Ю

Юрківська З. Л. 131
 Юрченко О. С. 288
 Юхимчук Д. 234

Я

Яковець Т. А. 209
 Янковська О. А. 159
 Янковський В. А. 59
 Яременко Л. М. 120, 296, 297
 Ясишена В. В. 121, 122, 123,
 124, 125
 Яценко В. Ф. 248, 249
 Яцик Т. В. 210, 211, 212

G

Gevchuk A. 60

K

Kuzoma V. 250

P

Potryvaieva N. 250

U

Usykova O. 250

V

Vyshnevskaya O. 250

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП	5
Розділ 1. Законодавча, нормативна та правова база ведення фінан- сового обліку	8 8
Розділ 2. Основи побудови фінансового обліку	14
Розділ 3. Облік основних засобів та не- матеріальних активів	20
3.1. Облік основних засобів	20
3.2. Облік нематеріальних ак- тивів	28
Розділ 4. Облік запасів	37
Розділ 5. Облік грошових коштів та де- біторської заборгованості	47
Розділ 6. Облік витрат	60
Розділ 7. Облік доходів та фінансових результатів	69
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	80

Методика ведення фінансового обліку на підприємствах

Рекомендаційний покажчик літератури

Укладач: **Ястремська** Анна Анатоліївна

Редактор: О. О. Цокало

Комп'ютерний набір: А. А. Ястремська

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.
Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:
54020, м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенко, 73

Адреса сайту: lib.mnau.edu.ua